

DIRVA

Nr. 10

Sausis-January 25, 1961

Cleveland, Ohio

Komunistai valymais slepia maisto krizę

Chruščiovas įsakė iš pagrindų reorganizuoti Sovietijos žemės ūkio aprūpinimą ir jo gaminių paskirstymą. Bus sudarytos naujos tarpinės agentūros tarp pramonės ir žemės ūkio, kurios turės užtikrinti geresnį kolchozų aprūpinimą mašinomis ir traktorėmis, o taip pat geriau paskirstyti maistą gyventojams.

Chruščiovo pasiūlymai buvo priimti praeitą savaitę po ilgesnį laiką užsitęsusių komunistų partijos centro komiteto posėdžių ir jo pasakytos ilgos kalbos, kuri tik iš dalies paskelbta, praėjus keturioms dienoms.

Pasiūlymais siekiama likviduoti žemės ūkio atsilikimą ir išdirbti naujus kelius, kad būtų geriau aprūpinti gyventojai, ne tik pienu, kiaušiniais, mėsa, bet ir bulvėmis bei duona.

Naujoji agentūra pagal šį planą būstanti "visasąjunginė", kuriai priklausys "respublikiniai", rajoniniai ir t.t. skyriai iki pat atskirų kolchozų. Per tą agentūrą kolchozai turės užsakyti jiems verčiau reikalingus traktorus, trąšas ir mašinų dalis.

Chruščiovas taip pat pasiūlė, kad dabartinės traktorių taisymo stotys, šiuo metu priklausančios atskiriems kolchozams, būtų perduotos naujosios agentūros žinion. Kaip atsimename, Chruščiovas prieš kelerius metus panaikino atskirai veikusias traktorių stotis, įjungdamas jas į kolchozus, kad sumažintų biurokratizmą. Dabar kiek pakeista forma vėl grįžtama prie senosios sistemos.

Tik iš dalies paskelbtoje Chruščiovo kalboje nutylimos tikrosios reorganizacijos priežastys -- maisto stoka dėl blogo derliaus. Joje aiškinama, kad sovietinė pramonė ir gynyba taip sustiprėjusios, jog valstybė gali nukreipti didesnį rūpestį į gyventojų aprūpinimą.

Esą, "imperialistai gerai žino mūsų stiprumą. Jie gerai žino faktą, kad mes galime sukrėsti tuos, kurie mėgsta karinės avantiūras, iš kurių jie neišeis gyvi." Todėl reikia daugiau pinigų skirti žemės ūkio vystymui ir kasdieninio reikalingumo prekių gamybai, kad gyventojai gautų "daugiau drabužių, batų, maisto, kad būtų patenkinti visi jų reikalavimai".

Komitetas priėmė Chruščiovo programą, kurios pasėkoje turinti būti beveik padvigubinta

grūdų, pieno ir mėsos produkcija. Jo reikalavimu, partinis aparatas turės būti apvaldytas nuotų, kurie "apgaujinėja valstybę" falsifikuotomis statistikomis ir kitaip "nelegaliai trukdo" žemės ūkio augimą.

Priimtieji reformų projektai reiškia netiesioginį Chruščiovo prisipažinimą, kad jo 1957 metais paskelbtą programą maisto gamyboje "pralenkti Ameriką 1960 ar 1961 metais" nepasiekė tikslo. Jis pareiškė, kad daugelis sovietų ekonomistų ir tuometinis premjeras Malenkovas, kuris vėliau buvo išstremtas į Aziją vienos elektros jėgainės administruoti, tada jo programą pa-

vadinę nerealia, bet jis tikės, kad laikas įrodysiąs, jog jis buvo teisingas. 1957 metais Sovietija gamino apie 75 svarus mėsos kiekvienam gyventojui, o Amerika -- 220 svarų. Vietoj patrigubinus mėsos produkciją, jos gamyba praėjusiais metais padidėjo tik apie 20%.

Pekino radijo pranešimu, partinio aparato valymas dėl maisto stokos pradėtas ir komunistinėje Kinijoje. Ten valymo aukos kaltinamos sabotazu. Maisto stoką ir kai kuriuose Kinijos rajonuose visuotinę badą iššaukė dvejus metus iš eilės siautusios sausros ir potvyniai.

KARAIBŲ JŪROJE PAGROBTAS PORTUGALŲ LAIVAS

Portugalų liuksusinis laivas Santa Maria, plaukęs iš Tolimųjų Rytų į Port Everglades, Fla. (3), buvo sustojęs St. Lucia saloje (3), kur paliko 8 sužeistus įgulos narius ir po pabėgo nežinoma kryptimi. Šamoklininkai įlipę laivai Curacao ir La Guayra uostuose (1).

Ginkluotų vyrų gauja Karaibų jūroje pasigrobė portugalų keleivinį laivą Santa Maria ir grasina jį su 600 kareivių nuskandinti, jei kas bandys juos sulaikyti.

Nepaisydami grasinimų, amerikiečių ir britų karo laivai bei lėktuvai ieško laivo, remdamiesi tarptautiniais įstatymais, liečiančiais kovą su jūrų plėšikais.

Kanados laivyno įstaigos paskelbė, kad 20,906 tonų dydžio

laivą keliavo amerikiečiai, olandai, venezueliečiai ir portugalai. Ligšiol neturima žinių, kad keleiviai būtų nukentėję, tačiau vienas įgulos karininkas buvęs nužudytas ir kitas sužeistas, kai 70 vyrų, ginkluotų kulkosvaidžiais ir granatomis, užpuolė laivą, tuo metu praplaukiantį pro Martinikos salą. Kitas pranešimas iš Trinidado sako, kad sužeistų jūreivių valtis buvusi iškelta į krantą St. Lucijos saloje.

(Nukelta į 6 psl.)

KATANGA ORGANIZUOJA "SVETIMŠALIŲ LEGIJONĄ"

Reuterio pranešimu iš Kongo provincijos Katangos, apie 300 prancūzų, italų ir vokiečių naujokų atvyko į Katangos "svetimšalių legijoną" ir dabar esą apmokomi "nenustatytoje vietovėje". Jie buvę lėktuvais atgabenti į provincijos sostinę Elisabethvile, iš kur, kaip tikima, išvyko į Kolvezi kareivines, kurios yra už 200 mylių nuo sostinės. Manoma, kad jie bus įjungti į provincijos žandarmeriją, kurią dabar sudaro apie 5000 vyrų.

Žandarmerija turi judrią smogiamąją grupę, susidedančią iš kelių šimtų vyrų. Karininkai esą belgai. Apie 30 belgų karininkų atvykę ir į plk. Mobutu vadovaujamą Kongo armiją.

Jungtinėse Tautose Kairo vyriausybė pranešė, kad JAR karinis kontingentas iš Kongo bus išatrauktas vasario 1 d. Kairas tuo noris paspausti Jungtines Tautas, kad jos keistų Kongo politiką ir grąžintų valdžion nugalintą premjerą Lumumbą.

Advokatas ir poetas NADAS RASTENIS šiais metais švenčia dvigubą sukaktį. Sausio 4 d. suėjo 70 metų amžiaus ir liepos 14 d. sukanka 50 metų nuo atvykimo į Ameriką sukaktys. Jis yra gyvenęs Clevelande (1935-1936) kur vertėsi teisės praktika. K. Karpiui lankantis Lietuvoje, laikinai redagavo Dirvą. Nadas Rastenis yra vedęs clevelandietę Julę Baltrukonytę, Dirvos skaitytoją ir remėją. Nuotraukoje Nadas ir Julė Rasteniai savo namuose Baltimorėje.

Okupantų administracinis Lietuvos žemėlapis

Apie dešimtį metų po karo okupacinė bolševikų valdžia Lietuvoje neprisirengė ar gal net vengė leisti savo pagrobto Lietuvos teritorijos žemėlapių. Jų pasigedavo ir šiaip žmonės, o ypač geografijos mokytojai mokyklose. Paskui pradėjo rodytis mažų brėžinėlių bent su upių, ežerų ir sambesnių miestų atžymėjimais, o kai kuriuose brėžiniuose buvo žymimi jau ir geležinkeliai ar net ir plentai.

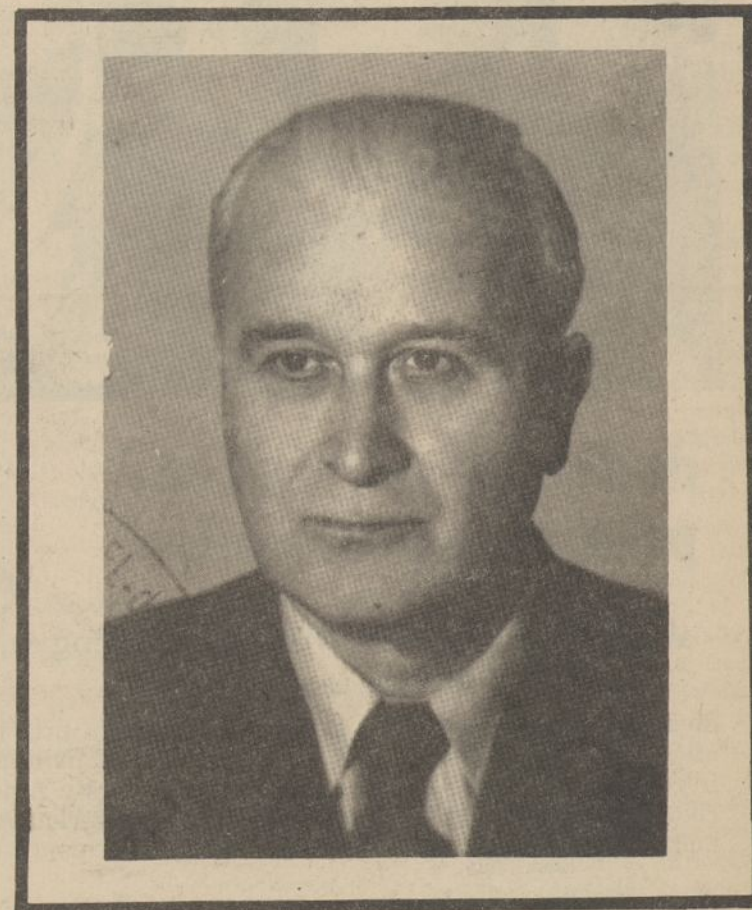
Tik 1955 metais Rygos kartografijos fabrike buvo pagamintas "Lietuvos TSR" (tai yra, tokios Lietuvos teritorijos, kokią jai yra Maskvos valdžia teikusiis nustatyti) gana geras ir nemažas (1:600,000) žemėlapis,

redaguotas rusės Z. A. Gorainovos. Ta laida, matyt, tapo labai greit išgraižstyta. Užsienių ji, rodos, nei pasiekti nespėjo. 1956 metais buvo išleista nauja pataisyta laida, kurios vienas kitas egzempliorius pasiekė ir užsienius. Šiame žemėlapyje rodomas administracinis Lietuvos teritorijos suskirstymas rajonais. Rajonų (vietoj Lietuvos laikais buvusių 26 apskričių) žemėlapyje sužymėta 83. Pirmoje laidoje, turbūt, buvo net 87.

Dabar štai turime prieš akis trečiąją to žemėlapią

laidą, žymimą kaip 1958 metų, bet aktiškai išėjusią tik 1959 metais. Spausdinta, kaip ir antrosios laidos, gana daug -- 40,000, o tai rodo, kad žemėlapis gana plačiai vartojamas. Paaiškinimuose sakoma, kad ir ši laida pataisyta. Tačiau iš esmės ji beveik nesiskiria nuo antrosios laidos. Pataisų yra tik vietovardžių pavadinimų raidžių dydžio parinkime. Antrojoje laidoje kai kurie "rajoninio pavaldumo" miestai buvo pažymėti rudėmis, skirtomis

(Nukelta į 5 psl.)

A. a. adv. JUOZAS BATAITIS, Korp! Neo Lithuania filisteris, buvęs Vokietijos Lietuvių Bendruomenės centro valdybos narys, didelis Dirvos bičiulis, mirė sausio 17 d. 9 v.v. Vokietijoje, Heidelbergo Universiteto ligoninėje. Jis buvo gimęs 1894 m. spalio 17 d. Raseiniuose. Palaidotas sausio 23 d. Huettenfeldo kapinėse, netoli Vasario 16 gimnazijos.

Kolchozų krizė: "Reorganizuosim partinį aparatą, tai derlius iš karto padvigubės".

IKI PASKUTINIO ŠOVINIO... (31)

"Virš Stalingrado migla ir raudoni dūmai..."

Sausio 31 šeštosios armijos žinių karininkas pavedė šiaurinia-me žiede apsuptam XI korpusui, kaip paskutiniam armijos likučiu, užmegsti tiesioginį ryšį su vyriausiąja fiurerio būstine. Tai buvo paskutinis jo tarnybinis veiksmas.

Retas pėstininkų tinklas dar tebe laikė griuvėsius, generolai, apie kuriuos Vokietijos radijas kalbėjo, dar tebebuvo ten, bet jie gulėjo už kulkosvaizdžių. Kareivių taip pat dar buvo, bet jie skaičiavo kiekvieną šovinį, prieš paspausdami šautuvų nuleidiklius. Tarp fronto ir Volgos pusės atsiskyrusių 389-sios pėstininkų divizijos likučių virš kas antro namo, jei taip galima dar buvo vadinti tuos griuvėsius, plevėsavo vėliava su raudonu kryžium, arba ją vaizduojas medžiagos gabalas.

Vasario naktį susirinko 16-tos tankų divizijos likusieji karininkai į savo štabą mažo fabriko rūsyje. Dvidešimt vyrų dar buvo ten. Nesiskutę, ilgomis barzdomis ir nešvariais tvarsčiais, purvini, apsirengę kuopuolė: maskavimosi apsiaustais, ilgomis vežikų milinėmis arba trumpomis šoferių vatinėmis. Įėjus generolui, jie pakėlė rankas prie kepurų.

--Mano ponai kova baigta. Šeštoji armija nustojo egzistavusi. Mes išpildėme savo pareigą, kol pajėgėme. Dėkoju jums. Paskutiniu savo uždaviniu laikau pareigą atpalaiduoti jus nuo priesaikos. Nuo šio momento kiekvienas atskirai težiū, ką jam daryti. Jei kam pasisektų prasi-mušti iki savųjų linijų, tepasveikina jį tėvyne.

Generolas kiekvienam padavė ranką, dar kartą asmeniškai padėkojo. Paskui jis nužingsniavo traktorių fabriko link. Jį kūrį laiką lydėjo vyr. lt. Brendgen.

--Pasilikite, Brendgenai. Jūs turite išpildyti mano įsakymą, nors tai ir mano paskutinytis.

Ir vyr. lt. Brendgen pridėjo ranką prie kepurės ir žiūrėjo

į generolą, dingstantį už griuvėsių. Netrukus generolo nebuvo galima išskirti iš daugelio tūkstančių žuvusiųjų.

Tuo po vudunakčio XI korpas gavo iš vyriausios fiurerio būstinės radiogramą:

"Vokiečių tauta laukia iš jūsų, kad savo pareigą lygiai taip pat išpildysite, kaip ir pietinio žiedo igula. Kiekviena diena, kiekviena valanda, kurią išsilakote, palengvina kurti naują frontą."

Kas trijuose katluose iš tikrųjų atsitiko, vyriausioji fiurerio būstinė jau nebežinojo, supora gautųjų išpūstų žodžių tebe-kovojanti grupė nleko negalėjo pradėti. Neslepiama ironija skambėjo ir atsakymas, kuris be jokio parašo buvo pasiųstas iš šiaurinio žiedo:

"Kovo-janti grupės stebisi, ko-dėl komanduo-jantis generolas dar negavo Ažuolų lapų."

Vienuoliktą valandą prasidėjo ugnies kanonada į traktorių fabriką. Už 45 minučių šiaurinis žiedas išsiuntė paskutinį pranešimą vyriausiajai karo vado-vybei:

"XI korpas su savo divizijomis kovojo prieš kelerio-pal gausenį priešą iki paskutinio vyro. Tegyvuoją Vokietija."

Karinėje vadovybėje žinia apie kapituliaciją buvo priimta su didžiausiu sukrėtimu, nors ji nebuvo nelaukta. Tik vienas Hitleris atrodė tariai nesukrėtas šeštosios armijos likimu ir jis kalbėjo tą patį, ką buvo pasakęs lapkričio pabaigoje:

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday, 7:05-7:30 P. M.

GREETINGS and BEST WISHES

CHIN'S RED DRAGON RESTAURANT

SERVING THE FINEST CHINESE AND AMERICAN FOOD

3048 ST. CLAIR AVE.

PR 1-0190

dadėkite gerą skonį prie smagaus laiko!

atsigaivinkite ugnim virtų alium, lengvu, švelniu skoniu!

Smagu atsiminti praėjusias atostogas. Ir smagu prie tų atsiminimų po ranka turėti Stroh's, dadėti atsigavimą ir gerą skonį. Visada turėkite atsaldyto ir paruošto Ameriko vienintelio ugnim virtų alaus. Tai yra geriausias būdas priimti svečius!

Jums patiks

Stroh's

yra šviesesnis!

THE STROH BREWERY COMPANY, DETROIT 26, MICHIGAN

Stroh's alus gaunamas įvairiuose patogiuose įpilimuose ir iš krano.

Šeštosios armijos paaukojimas buvo reikalingas, kad būtų galima sukurti naują frontą, ir blogi orai, peranksti prasidėjusi žiema palaužė tiekiamą oro keliu. Vokietijos likimą išsprendė aukštesnioji jėga, o Visagallo keliai neišaiškinami.

Vasario 2 popietinėmis valandomis gen. plk. Zeitzleris perdavė Hitleriui žinią apie šiaurinio žiedo galą. Tas pareiškė:

"Aš negaliu tikėti, kad Paulus išėjo į belaisvę, jis galėjo pasirinkti gyvenimą ar amžiną garbę, nejaugi ant nemirtingumo slenkščio susvyravo. Aš negaliu pagalvoti, kad maršalas rinktųsi gyvenimą. Bet šeštoji armija nėra žuvusi, Zeitzleris, pasirūpinkite, kad divizijos būtų iš naujo suformuotos."

Tos pačios dienos 15 valandą ant marš. Milcho stalo gulėjo aviacijos žvalgybinės grupės pranešimas:

"Stalingrade nepastebėta jokių kovos veiksmų."

Bet maršalas tuo pranešimu nebuvo patenkintas ir įsakė tęsti žvalgybą. Buvo įsakyta į Stalingradą pasiųsti 10 transportinių lėktuvų su reikmenimis ir galutinais išdėstyti, ar apsuptieji dar tebesigina.

Aštuoni lėktuvai grįžo iki 18:30 valandos ir pranešė tokias žinias: keturi lėktuvai nepastebėję jokio judėjimo spėjamosiose vokietų pozicijose: du lėktuvai negalėjo to tikrai patvirtinti, o kiti du, spėdami tebevykstančias kautynes, savo krūvį išmetė.

Maršalas Milchas įsakė pasiųsti dar šešias mašinas. Jų žvalgybos duomenys buvo gauti 22 valandą, ir juose pasakyta: "Priešlėktuvinė gynyba nuo žemės labai stipri, katilo nebegalima jau atrasti, tokio pat stiprumo artilerijos ugnis iš priešų ir buvusios savųjų pusės. Iš visų pusių per miestą traukia stiprios priešų jėgos, įvairiausių spalvų raketos laidosios be jokios sistemos."

Daugiau lėktuvų žvalgybos nebuvo siunčiama. Abu pranešimai vyriausiajai fiurerio būstinei buvo pasiųsti tą patį vakarą.

Valanda vėliau rytų fronto žemėlapyje mažasis mėlynasis apskritimas buvo perbrauktas raudonu kryželiu -- anas mėlynasis apskritimas, kuris ne taip seniai vaizdavo dvidešimt dvi divizijas su 364,000 voldečių karių.

Hitleris buvo teisus, jo be paliovos kartojami žodžiai išsipildė:

--Kur vokietų kareivis įkelia koją, ten jis lieka, ir jokia žemės jėga jo iš ten neištums.

Taip, ketvirtis milijono žmonių ten liko amžinai, šaltam žiemos vėjui užaujant beribėse stepėse...

Vasario 2, 12:35 valandą, Domo armijų grupė dar pagavo vieną radiogramą, kuri buvo pats paskutinytis signalas iš Stalingrado katilo:

"Debesų aukštis penki tūkstančiai metrų, matomumas 12 kilometrų, gledas dangus, su pavieniais mažais debesėliais, temperatūra minus 31 laipsnis, virš Stalingrado migla ir raudoni dūmai, Meteorologijos stotis išsijungia. Sveikiname tėvyne!"

Pabaiga

NAUJAS "KARIO" NUMERIS

Sausio mėn. išėjo 1961 m. "Kario" Nr. 1. Šio numerio turinyje įdėti šie rašiniai: Dr. Jono Remelkos -- Generolas Antanas Gelgaudas ir 1831 m. sukilimas; plk. lt. Jokūbo Baublio -- Geležinkelių būrys Vilniaus kryptimi (1920 m. Žygijų ilgesni atsiminimai, Spausdins per keletą numerių); V. Mantvydo -- Sustiprinkim priešpuolį; Jono Rutenio -- Ten, kur vyrai vėliavą iškėlė; gen. St. Dirmano -- 1960 metus palydinti; K. K. -- Kalėdų eglutė; Iš lenkų karo atakos plk. L. Mitklevičiaus Kauno atsiminimų 1938 ir 1939 metais (tesinys seks kituose numeriuose); A. Reklaičio -- Žuvusiems dėl Lietuvos paminklo atidarymas; K. P. -- Savanorių Kūčios tremties stovykloje; L. Paulausko -- Kariuomenės ugniesiai; Ed. Šulaičio -- Pasaulyo šachmatų olimpiada ir kt.

Be to įdėta karinių žinių, kronikos ir kt. "Kario" adresas: Karys, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

ST. CLAIR SAVINGS AND LOAN COMPANY ASSOCIATION

SAVE SAFELY
at 4%
ANTICIPATED RATE

ON SAVINGS

SAVINGS DEPOSITS INSURED TO

\$10,000.00

813 E. 185th St.

IV 1-7800

25000 Euclid Ave.
AN 1-1200

6235 St. Clair Ave.
HE 1-5670

GREETINGS and BEST WISHES

ST. CLAIR BUILDERS & SUPPLY CO.

BUILDERS SUPPLIES - BRICK - CEMENT - LIME

20020 ST. CLAIR AVE

KE 1-6000

GREETINGS and BEST WISHES

To All the Lithuanian People

WILSON and CO. INSURANCE

ALL KINDS OF INSURANCE

11800 Shaker Blvd.

Call WY 1-5800

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

THE EXCELSIOR VARNISH WORKS INCORPORATED

1228 West 74th Street

AT 1-8600

GREETINGS and BEST WISHES

THOMAS J. UNIK CO.

INSURANCE AGENCY

EVERYTHING IN INSURANCE

East 9th St. Pier Bldg.

TO 1-0200

GREETINGS and BEST WISHES

To All The Lithuanian People

CONCRETE PIPE CO. OF OHIO

21200 MILES AVE.
MO 3-8733

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai

BUDD CLEANERS

FOR THE BEST CLEANING IN TOWN

12702 Shaw Avenue

Call GL 1-7417

BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

The G. M. McKelvey Company

FEDERAL, HAZEL AND
COMMERCE STREETS

YOUNGSTOWN, OHIO

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

FORSBERG ENAMELING COMPANY

5103 LAKESIDE AVE.

EX 1-9269

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

JACK KLUM REALTY CO

259 East 156 Street

IV 1-2901

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA
Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus
TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA
Kur tik besiruoštumėt keliauti, tuoj susirikiat su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: Market 2-4867

LIETUVIŠKI SORIAI. JUODA DUONA. AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RUKYTĖ KUMPIAI. DESROS IR SKILANDŽIAI. PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWainig 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠI KUPONĄ

Prašau atsiųsti
Nurodykit prekę

Nurodykit adresą:
Name

No. Street City State

DAR TRYS VALANDOS NAKTIES (36)

DEŠDŽIO ARVAY

Ko nori majoras?

Šiltas, įprastas kelės kvapas apgaubė Iloną, tartum į namus parėjus. Jai čia buvo pažįstamos tos mūšios sienos, kiekviena narų lenta, vienos tinklas aplink elektros lempučių, emaliuotas šviesos vandeniniai ir cinkuotos skardos kibirai atmatoms. Jaukumo jausmo liūliuojama, Ilona užmigo. Bet ji pabudo prieš kėlimą, alkana kaip niekad. Pagaliau, laiptuose ir koridoriuose pasigirdo batų trypimas: sargybų pasikeitimas. Netrukus suširškė skambučiai: šešta valanda kėlimas, Prasidėjo kalėjiminis ceremonias: kibirus ištuštinti, prautis, atsinėsti vandens. Senasis prižiūrėtojas buvo tarnyboje. Jis kartu su Ilona nuėjo į tualetą, bet nieko nekalbėjo. Pusryčius dalinant, Ilona buvo aplenkta. Duonos vežimėlis ir kavos indas pravežti pro jos celę. Ji pabeldė į duris.

--Kas yra? -- paklausė senis pro langelį.

--Aš negavau pusryčių.

--Vėliau.

Senis nužingsniavo. Nepaėjus pusvalandžiui, durys buvo atkintos. Sargybinis, kurio Ilona dar nebuvo mačiusi, įėjo celėn. Jis atnešė padėklą su kakava ir sviestainiais.

--Majoras siunčia, -- pasakė jis, padėdamas pusryčius ant nary.

Ilona nežinojo, ką galvoti. Svetimasis sargybinis išsitraukė iš kišenės užrašų knygelę ir pieštuką.

--Kurio numerio drabužius dėvite?

Ilonai reikėjo susivokti, ir sargybinis pradėjo nekantrauti.

--Majoras liepė paklausti.

--Šešioliktas.

--Batų dydis?

--Septintas.

Sargybinis išėjo.

Karštos kakavos kvapas pripildė celę. Nedideliam inde tilpo trys puodukai. Lėkštelė ir puodukas buvo storo, balto porcelano, kaip viešbučiuose. Ant padėklo gulėjo balta servietėlė. Dažniais protarpiais nuo langelio nuslydavo skardinis dangtis, ir apvalioje skylėje pasirodydavo senojo prižiūrėtojo akis su akiniais, bet Ilona valgė, nekrepdama dėmesio. Jai pavalgus, vidun įėjo senis.

--Kodėl aš gavau tokių dalykų? -- paklausė Ilona.

Jis netardamas žodžio, paėmė padėklą, bet, prieš užrakindamas celę, dar įkišo galvą.

--Tu turi leidimą gulėti. Iš

majoro. Ilona atsigulė, bet negalėjo užmigti. Iš majoro pusryčiai, iš majoro leidimas gulėti, viskas iš majoro. Ko nori majoras?

Jis per pietus kalėjimo maisto indas buvo prastumas pro jos celę. Kiek vėliau svetimasis sargybinis celėn atnešė dėžę.

--Iš majoro, jūs turite persirengti, -- pasakė ir išėjo.

Dėžė buvo rudo kartono. Ilona nuėmė dangtelį. Vasarinė suknelė buvo šviesiai mėlyna. Tai buvo toks šviesus mėlynumas, jog jis būtų atrodęs beveik baltas, jeigu suknelės apiklė ir diržas nebūtų buvę visai balti. Po suknelės gulėjo baltinių komplektas, naujas, dar niekada nedėvėtas, kuris, kaip ir drobiniai bateliai, buvo įvyniotas į popierių. Kairiajame bato buvo įkištas celofano maišelis su kojinešis.

"Mane paleis, tikrai mane paleis," taip galvojo Ilona, persirengdama ir įsivaizduodama, kad kur nors, netoli kalėjimo, jos lauks Kuzinas. Bet ji negalėjanti prieiti prie jo, ir jis suprasiąs pasveikinimą, jei ji lengvai linktelėjanti galvą. Kaip tada plaks jos širdis! Ji jau dabar plaka, kaip pamišusi. Kad neturėtų jokių nervų!

Senasis prižiūrėtojas pasižiūrėjo pro langelį. Ilona buvo nugarą atsukusi į duris. Ji abiem rankom tvarkė plaukus, tarytum prieš veidrodį. Paskui ji peršvelgė save, atkišo priekinę dešinę koją, kalrę; vėliau perbraukė rankomis liemenį, kiek ilgiau sustodama ties talija ir šlaunimis.

Kai celė buvo atidaryta, ji stovėjo valandėlę lyg pagauta. Svetimasis sargybinis atnešė padėklą su pietumis.

--Iš majoro, -- pasakė jis,

prieš išeidamas.

Iš majoro pusryčiai, iš majoro suknelė, baltiniai, batai, kojinės ir pietūs iš majoro.

"Ar jis vykdo paleidimus?" svarstė Ilona. "Tikriausia atleidimai yra jo sritis. Žinoma, reikės pasirašyti pareiškimą: visada gerai traktuota, su nieku apie kalėjime išbūtą laiką nekalbėti, nieko nematė, negirdėjo. Išėjusieji nekalba apie tai. Visi, kurie kartą buvo patekę, bijo. Jie bijo, kad gali būti vėl suimti."

Versienos gulažas su makaronais garavo iš lėkštės. Šalia stovėjo lėkštelė su abrikosų kompotu. Ar nenorėjo Kuzinas pirmuosius abrikosus skinti kartu su ja? Valgydama Ilona galvojo apie tai. Bet abrikosai vargu galėjo būti šiometiniai, nes tebebuvo birželis.

Indų paimti įėjo senasis prižiūrėtojas. Ilona nusišypsojo jam, bet jo veidas liko rimtas, ir ji paklausė, kiek suapejodama:

--Ar ne tiesa, aš būsiu paleista?

Jis jau turėjo padėklą savo rankose. Jis padėjo jį atgal, pasitaisė akinius, paėmė vėl padėklą ir tarė:

--Iš čia neišeisi, kol neapsimokėsi iki paskutinio skatiko.

Ties durimis jam atėjo į galvą geresnis sakiny, bet jis užrakino celę, nes iš kito koridoriaus galo artėjo jo kolega. Senis šnypštė. Nedaugelis kalinių išlaiko rafinuotą tardytojų žaidimą iki paskutinio ciniškojo akto. Senis prižiūrėtojas negalėjo atsistinti jokios moters, kuri nebūtų kapitulavusi prieš tai. Jis džiaugėsi, kad šią savaitę jam reikėjo būti tarnyboje dienomis. Jis vėl pradėjo tikrinimą -- nuo celės iki celės. Kiekvieną kartą, kai sargybinėje suskambėjo telefonas, jis sustodavo. Pagaliau atstiko tai, ko jis laukė. Vachmistras atnešė raštelį su nurodymu: kalinę Farkasch iš 238 celės tardymui į kambarį nr. 5; apyrankių neuždėti.

Kol vachmistras buvo netoli, senis keikdamasis triūsė prie celės durų, tartum užraktas būtų užsikirtęs. Ilona jau stovėjo prie sienelės. Senis pasitaisė akinius ir negarsiai sumurmėjo: --Paskui veinis paėmė jį ant labai aukšto kalno. Ten parodė jam visas pasaulio karalystes su jų turtais ir kalbėjo: visa atiduosiu tau, jei parpulsis ant kelių, -- toje vietoje kosėdamas pertraukė citatą ir paskui, tartum tarp kita ko, pridūrė: -- ir mane pagarbinsi; taip pasakyta toliau.

"Ką jis nori šiandien pasakyti toms citatomis," mąstė Ilona, bet nusišypsojo jam.

--Išėik, -- pasakė jis garsiai.

Priešais celę ji sustojo ir sudėjo rankas už nugaros.

--Ne, -- pasakė senis, -- eik taip.

Koridoriuje kiekvienas sargybinis žvalgėsi į merginą.

Majoras vėl buvo civiliška apsirengęs. Jis atleido prižiūrėtoją ir atsistojo priešais stalią.

--Tamsta žaviai atrodo.

Ilona žiūrėjo į savo batelių galus.

Jis atidarė langą.

--Aš gi negaliu jaunai damai sakyti "tu".

Ilona paraudė.

--Nuostabi diena, -- pasakė jis, -- ar ne?

Majoras negavo atsakymo. Jis žvilgtelėjo į savo rankinį laikrodį, keletą kartų perėjo kambarį ir staiga sustojo.

--Ar tamsta būsi protinga ir tylėsi?

"Tai paleidimas, tai gali būti

Lietuviams gerai pažįstamo dainininko Kipro Petrausko 75 metų amžiaus sukaktis Lietuvoje praėjo blankiai paminėta, vengiant spaudoje užsiminti bent vienu žodžiu ar nuotrauka apie jo sceninę veiklą Nepriklausomybės laikais. Vilnių leidžiamas komunistinis žurnalas Švyturys įsidėjo tik šią nuotrauką ir porą mažyčių nuotraukėlių, kai Kipras dainavo 1911 m. Peterburgo scenoje ir 1959-1956 m. Vilniaus operoje, parašant tik šiuos žodžius: "Šių metų lapkričio 23 d. sukančia 75 metai, kai gimė įžymus mūsų dainininkas, TSRS liaudies artistas Kipras Petrauskas".

GĖRIO IR BLOGIO KOVA

CIMARRON FILMĄ VERTA PAMATYTI

ALE RŪTA

Kas mėgsta stiprius vaizdus ir norėtų labiau pažinti Amerikos praeitį, turėtų pamatyti filmą Cimarron. Glenn Ford ir Maria Schell vaidyba negalėtų apvilti ir didelių reikalavimų este-tus.

"Cimarron" romaną parašė Pulitzer premijos laureatė rašytoja Edna Ferber, autorė šių ankstyvesnių knygų: Giant, So big, Show Boat, Saratoga Trunk, Come and get it ir kt. Visi paminėti jos romanai buvo filmuoti ir susilaukė pasisekimo. Cimarron pastatė Metro-Goldwyn-Mayer studija. Pastatymas esąs gigantiškiausias visoje studijos istorijoje.

Tai Amerikos vakarų tikrovė. Prasideda 1889 -- taisiais metais. Du milijonai akry indėnų šios teritorijos nuo saulėtekio iki saulėlydžio vienos ir tos pačios dienos tampa tikstančių baltųjų nusavinta. Per tris dienas išauga Oklahomos miesto užuomazga. Tereikia kelių mėnesių, kad tai jau būtų moderniškas (anų laikų pramė) miestas. Vieni, antri metai -- ir ištryškiosios alyvos versmės neša milijonus, buvusius vargšus paversdamos multimilijonieriais.

Ir visų įdomiausia šioje istorijoje -- amžių amžiais ta pati kova gėrio su blogiu žmoguje ir žmonėse. Ta pati kova, tikta iktokiose formose. Tas pats žmogus, gėrio ir blogio indas, vis tiek, ar jis važiuoja automobiliu, ar lekia žirgu, ar skuba pėsčias. Skubėdamas lekia į mirčių Amerikos žmogus šiandien, besivydams ir betverdamas --

tik paleidimas, tai gali reikšti tik paleidimą," pagalvojo Ilona ir linktelėjo galvą.

(Bus daugiau)

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

O'BRIEN BRASS CO.

20940 St. Clair Ave.

IV 6-2440

nenutverdamas už uodegos velniškai gražiai švytinčią dolerį. Su tuo pačiu godumu lėkė raiti, važiuoti dideliais ratais ar dviračiais 1889-tųjų metų amerikiečiai, atvykę iš Prancūzijos, Anglijos, Švedijos, Lietuvos, Vokietijos, išplėtę akis, kietai suspaudę lūpas, pavydžiai dairydami į lenkyniautojus, verždamiesi užgriebti ko didžiausią, ko derlingiausią žemės plotą. Nes buvo paskelbta valdžios, kad nemokamai gaus kiekvienas užsiregistravęs iš anksto ateivis tokį žemės plotą savo nuosavybei, kokį lenkynėse suki-tais laimės.

Žinoma, tose godumų persunktose lenkynėse buvo ir šilto žmoniškumo atspindžių: tėvas, krikodamas iš susijaudinimo ir skubėjimo, veržėsi dėl geresnės savo vaikų ateities; išstrenktas iš vežimo, griebėsi už vadžių, ar net už arklio uodegos, kad tik būtų tempiamas pirmyn, kad tik neatsiliktu, nors jo kruvinas kūnas buvo daužomas į akmenis, mindomas pralekiančių. Daugelis tokių iškritusių iš vežimų, partrenktų buvo mirtingai sutrypti. Vieni jų žuvo dėl vaikų, dėl mylimos žmonos, dėl senų tėvų, bet daugumas -- iš godumo pralobti, iš egoizmo.

Toje kondensuotoje Oklahomos kūrmos istorijoje prasiveržė kondensuotos ir blogybės. Kam klasta nutraukdamas nuo vežimo indėnas? Jis irgi buvo užsiregistravęs žemei gauti, irgi turėjo teisę į lenkynes. Tai rasių neapykanta. Ir kai indėnas per skausmingas pastogas pasiekia savo lopelį žemės ir įsikuria, piktos akys jį ir čia atseka, nekaltai apkaltina ir be teismo pakaria. Kam, irgi klastingai, lenkynėse užkliudomas ir apverčiamas vežimas seno laikraščio redaktoriaus? Užtat, kad a name laikraštis buvo kovojama už tiesą, kad buvo raunami apylinkės pikto diegai. Kas iškyla, kylant gėrbūviui, šaukiant į viršų alyvos versmėms, virstant iš po darbščių rankų daržovėms ir kukurūzams? -- Girtuokliai, valkatos, traukinių ir ūkių užpuolikai. Jei vieni dirba ir stengiasi, atrodo, beveik normalu šioje žemelėje, kad kiti tuo pačiu metu tyčiotųsi iš anų gražių pastangų, užpildinėdami ir žudydami, keldami nerimą perpildytose uželgose ir už jų sienų.

(Nukelta į 6 psl.)

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Devyni parašai ir lituanistikos studijos

Šių metų pradžioje beveik visi lietuviški laikraščiai atspaudė atsišaukimus, kad jaunimas susirūpintų lituanistikos studijomis. Dirvoje tas atsišaukimas taip pat buvo. Ir, greičiausia, jį mūsų jaunieji ir vyresnieji skaitytojai skaitė.

Tą atsišaukimą yra pasirašę devyni jaunuoliai, priklausę aktyvioms lietuvių studentų organizacijoms; Lietuvių Studentų Sąjungai, ateitininkams, santariečiams, skautams ir neolithuanams. Yra ir Fordhamo universitete studijuojančio lietuvių studento, kur kelias vasaras vyko lituanistikos studijos, parašas.

Taigi sutelkta visa studentiška sunkioji artilerija, kad tuo reikalu suvis į pačius studentus būtų įtikinantis. Ir atsišaukime apie lituanistikos studijų reikalingumą svariai ir patraukliai pakalbėta: "Senesnioji mūsų karta šiandien vadovauja lietuviškai spaudai, dirba mokyklose, organizacijose, Lietuvos vadavimo judėjime. Bet jie nemazini. Kas pavaduos juos? Juk tai mūsų pareiga. Bet ar mes esame tam darbui pasiruošę? Ar mes mokame savo mintis reikšti gražia lietuviška kalba? Ar turim pakankamai šiam reikalui žinių?"

Tame atsišaukime yra pasakyta ir nemaloni tiesa visai mūsų studentijai. Būtent, kad tris vasaras Fordhamo Universitete veikusios lituanistikos studijos jau praėjusią vasarą negalėjo įvykti. O negalėjo įvykti todėl, kad neužsiregistravo reikiamas bent 25 studentų skaičius. O ir iš ankstesnių vasarų matyti, kad tą reikiama skaičių daugiausia išgelbėdavo lietuviškos vienuolės. Taigi atestacija nekokia ir dabar tais devyniais pačių studentų parašais norima ją pataisyti.

Dėl lituanistikos studijų reikalingumo mes jau praėjusiais metais buvom pasisakę, iškėlę ar bent paryškinę priežastis, kodėl norinčių studijuoti mažoka, o norint reikalą pagyventi, būtina ir organizuotos mūsų visuomenės talka.

Šiomet, kad lituanistikos studijos vasarą įvyktų, vėl reikia tų 25 studentų, įsiregistravusių iki kovo mėn. 15 d. Jei toks skaičius neįsiregistruos, bus vėl tokia pat gėda, kaip ir praėjusią vasarą. Tik ši kartą nemaža gėda bus ir toms visoms organizacijoms, ir jų atstovams, kurių vardu tas atsišaukimas pasirašytas ir visuomenei paskelbtas.

Dabar yra pats laikas pasirūpinti, kad tokios gėdos būtų išvengta. Juk mūsų studentų skaičius šiame krašte, greičiausia, bus gerokai persisvėręs į antrąją tūkstantinę. Taigi kandidatų turėtų užtekti. Tik reikėtų didesnės visuomenės talkos, kad tie kandidatai, kurie paprastai vasaroms užsidirba kitų metų studijoms, gautų reikiama mūsų visuomenės paramą ir galėtų į lituanistikos studijas vykti. Jei tokios paramos nebus, tada jau bus visų beveik vienoda kaltė — ir jaunesniųjų, šiuo atveju studentų, ir vyresniųjų, kurie apie jaunimo lietuviškumą išdeklamuoja gražiausias prakalbas, bet praktikiškai darbe nieko nepada. B. G.

BUS VĖL RĖKIANČIŲ, KAD
NORS PUSĖ KUBOS LIKTŲ
BOLŠEVİKAMS...

New York Times dienraštis, kuriuo remiasi veik visi lietuvių laikraštiniškai, ypač naujai atvykusieji, daug pasitaravo Castro revoliucijai laimėti.

Kennedy savo rinkimų vėjus kalbose, tiksliau painformuotas apie raudoną Kubos diktatorių, neigė prez. Eisenhowerio politiką. Savo patarėju Kubos reikalams Kennedy buvo pasikvietęs Eisenhowerio paskirtą Kubai ambasadorių Earl Smith, kurį sustiprėjęs Castro tuoj iš Kubos išstūmė.

Tiksliai nušviestas apie Kubą, Kennedy paskelbė:

"Mes privalom Kubos gyventojams pranešti apie mūsų apsisprendimą, kad jie kurią nors dieną vėl bus laisvi. Mes nepa-
rodėm savo nusistatymo į kubiečių laisvę diktatoriaus Batista laikais — ir mes nei kiek aiškiau nepasisakom dabar Castro diktatūros laikais.

"Mes privalom sulaukyti mūsų vyriausybės persekiojimą laisvę

mylinčių kovotojų prieš Castro režimą Kuboje ir mūsų šalyje. Nors negalim peržengti tarptautinių dėsnių, mes vis tik turim pripažinti, kad kovotojai Kuboje ir į čia pabėgusieji atstovauja tikrą Kubos balsą. Ir mūsų imigracijos ir teisingumo departamentų pareigūnams neturi būti leista juos persekioti. Mes privalom remti prieš Castro režimą kovojusius, dirbančius jo nuvertimui. Iki šiol jie negavo iš mūsų valdžios jokios paramos."

Kennedy pasakė dar ir daugiau: "Mes turim duoti Castro su-
prasti, kad nesiduosim stumdomi ir nemanom leistis išstumi-
mami iš Guatanamo arba palikti
negavę teisėto atlyginimo už pag-
robtą amerikiečių nuosavybę."

(Castro už visa tai Kennedy pavadino "ignorantu, bemokslu, bebarzdžiu berniuku.")
Smith lūdi jo senatę ir išpa-
sako kandidatui Kennedy, kad 1957 metais, Kubos revoliucijos pradžioje, paskirtas ambasadorium į Havaną, Valstybės Departamen-
to pareigūno buvo įsakytas pasi-
matyti su N. Y. Times repor-
teriu, Smith iš jo gavo visą
"diplomatinę pamoką" kokios
taktikos, kaip ambasadorius, turi
laikytis. Ir vienas įsakymas buvo
skubintis nuversti Batista.

Tas Times korespondentas savo straipsniuose smerkė prez. Batista (nes jis 1952 metais nutraukė su sovietais santykius ir suvaržė Kuboje komunistų

AUKSINIŲ DIENELIŲ PRISIMINIMAI

Antroji Lionės Jodytės dainų plokštelė

Jau užpėnai klausant ir vėliau rašant įspūdžius apie Lionės Jodytės dainų plokštelę "Dainos iš Lietuvos" iš karto man buvo aišku, kad tų savotiškų Lietuvos dainų repertuaras, melodijos ir tekstai, nepriklauso prie dalykų, apie kuriuos mes visi galėtume būti bendros nuomonės. Tai buvo, sakyčiau, kontraversinės dainos, kurios daugeliui patiko Lietuvoje ir tebepratinka užsieniuose, bet dėl kurių tūli kiti buvo ir tebėra rūšiai nusiteikę.

Tos dainos betgi buvo gyva Lietuvos gyvenimo iškarpa. Jos ėmė atsirasti prieš Pirmąjį pasaulinį karą ir ypač Nepriklausomybės dešimtmėčiu, buvo plačiai dainuojamos miestuose ir kaimuose ir sudarė mūsų lietuviškos, tuomet dar menkai teišvystytos "lengvosios muzikos" barą. Tik kiek vėliau jas pradėjo užgožti moderninių šokių ("slagerių") melodijos ir jau ne liaudies dainių, bet kiek daugiau įgudusių poetų gaminami joms originalūs tekstai ar laisvi vertimai.

Šis antplūdis buvo neišvengiamas ir gal net reikalingas, nes visuomet į tuštumą kas nors veržiasi iš šalies. Tradicinės mūsų liaudies dainos, kurios patiko ir tebepratinka lietuviams, ilgai neišsilaikė. Mūsų kompozitoriai ir poetai gal per mažą prisidėjo joms atšviežinti, perkurti ir pritaikinti naujų laikų ir kintančios psichikos žmonių pomėgiams. Šiek tiek patys kurdami sava, mėsčiau dar daugiau pradėjome skolinis arba kaimyninių tautų, daugiausia slavų, pagaunančius motyvus arba įvairias klaidžiojančias tarptautines melodijas, kurių kilmę kartais jau tik gilūs muzikos eruditai begalėtų nustatyti.

Tos dainos, kurios buvo panaudotos Lionės Jodytės pirmoje ir dabar antroje ilgo grojimo plokštelėje, daugumoje nėra tradicinės lietuvių liaudies dainos. Bet jos mūsų žmonių buvo pasisavintos, neaiškūs poetai surezgė joms žodžius, kartais visai vykusius, kartais gramzdžius, tas melodijas (daugiausia valsus ir polkas) grodavo kaimo muzikantai vakaruose ar kariuomenės dūdų orkestrai miestelių ir miestų baliuose.

Tad patiko tai kam ar nepatiko, turime sutikti su faktu, kad šis dainų ir šokių repertuaras sudarė mūsų lietuviško dvasinio gyvenimo ir meninio išgyvenimo dalį, net ne visai mažą jo iškar-
pą.

Ar tai buvo "lietuviškas dvasinis gyvenimas"? Mano mokytojas prof. Balys Sruoga, giliai tyrinęs mūsų tautosakos poetines priemones, teisingai aiškino, kad netautosakos, poezijos ar ap-
lamai meno turinys ir temos ap-
sprendžia jų tautiškumą, bet bendrai žmogiškam turiniui tautinės savybės suteikia for-

veiklą). Castro jis laikė "Abramu Linkolnu".

Valstybės Departamentas labai greit pripažinęs Castro revoliucinę vyriausybę, ir taip Amerika išsiugino savo antyje raudoną gyvatę, kurios nuodai dabar plinta visoje Pietų Amerikoje. Jau ir čia slapiai sugužėjo tūkstančiai žinomų Castro teroristų --agentų.

N.Y. Times, talkinę Castro klinkai revoliucijos metu, pernai balandžio mėnesį atspaudė didelį skelbimą Castro išgarbinimui ir jo pristatymui kaip patrioto, drauge užginčijant Amerikos spaudos pranešimus, kad Castro gauna ir perka ginklus iš komunistinių kraštų.

Naujoje Kennedy vyriausybėje yra daug auklėtinų tų pačių mokyklų ir tų pačių nuo Hitlerio atbėgusių žydų profesorių, kurie paruošė Alger Hiss, Achesoną ir daug kitų. Tūli jį jau rimtai kalba už pripažinimą raudonos Kinijos ir priėmimą JT narius. Jie vykdyd Kubos išlaikymą sovietams net iki to, kad kilus kontrevoliucijai prieš Castro, pradės iš Washingtono šaukti: "Sulaikykite ugnį!" Sulaikykite, kad pusė Kubos vistiek liktų bolševikų rankose...

K.S. Karpius
Cleveland

mos, stiliaus ar išgyvenimo būdo skirtingumai. Šiuo atžvilgiu, pvz., svetimos, iš kitų skolinios dainų melodijos netampa lietuviškomis, joms prirašant patriotinio turinio žodžius. Jos galėtų daugiau "suliutėti", tik suteikiant joms savitą išraišką, būdingą lietuvišką interpretaciją.

synchronizuojant jos pačios pirmąjį ir antrąjį balsą.

Nesigilinant į kiekvieną šio 14 gabalų albumo dainelę, tiktų pasakyti, kad jų daugumą sudaro populiariųjų šokių melodijomis sukurto valsy ir polkų dainelės, mūsų sumiešiojęsios liaudies

Dainininkė LIONE JODYTĖ su dukrele ir vyru Aleksu Mathews praėjusią vasarą Brooklyn, N. Y., apylinkėse.

mūsų dainavimo būdą ir išgyvenimo formą.

Ar Lionei Jodytei tai pavyko, dabar mums paruošiant šio repertuaro kone 30 dainų, aš negalėčiau aiškiai atsakyti, o tik ir šiaip ir taip. Mat, čia neįmanoma viską kaip vaistinėje atsverti ir surūšiuoti. Bet naujauta sakyti, kad ji išreiškė tai, kas buvo gana platus mūsų tautos, ypač liaudies tam tikro laikotarpio dvasinis ir pramoginis lobiš, o su tuo faktine galima nesisikaityti. Ji dabar pakartojo ir kiek papildė tai, ką atsivežė iš Lietuvos, iš tų "mano Lietuvos prisiminimų", iš tų pralinkusių vaikystės "auksinių dienelių", iš jos gimtosios aukštaitiškos ir dainingos Utenos, iš mamytės, brolių, draugų, gimnazistų, siuvėjų ir skalbėjų, šokėjų ir artojų lietuvių vasarvėdžio dainavimų.

Ir ji tai perdavė, kaip pasiteiravęs patiriau, gana autentiškų būdų, iš tiesioginių savo atminties ir užrašų šaltinių, nors reikaliui esant, nevengdama kiek pakeltimų dainų tekstuose, ar naujus žodžius pritaikindama senoms melodijoms. Bet neabejotina, kad jai ir ši kartą dar labai trūko prityrusio kompozitoriaus ir poeto talpos.

Antroje plokštelėje, vardu "Mano Lietuvos prisiminimai", kurią nesenai išleido New Yorko Marlboro Records bendrovė, telpa 14 dainų su piano, gitaros ar arfos akompanimentais. Techniškai, balsiškai ir meniškai ši plokštelė dainininkei pavyko žymiai geriau, negu pirmoji "Dainų iš Lietuvos" plokštelė su Rūtos choro talka. Ši pažanga itin malonu pabrėžti, ypač keliuose dainose, kur Jodytė dainuoja "duetas",

romansai (vienas iš jų, atrodo, su poeto J. Mikuckio žodžiais), laikas bene bus atklydę iš provincijoje taip anuomet mėgiamų liaudies operėlių, o pora dainų iš žinomų mūsų kompozitorių repertuaro, joms virtus "liaudies dainomis" arba taip perdirbant melodijas ir prirašant naujus žodžius, kad gana sunku iš viso beatekti jų tikrąją kilmę.

Viena iš tokių ryškiausių ir daugeliui klausytojų sukelianti didžiausias abejones, man rodos, bus daina "Ne pušis vaitoja", kuri yra bene puikiausiai iš viso rinkinio balsiškai ir jausmiškai dainininkės išpildyta, ir ji neabejotinai atrodys grynai rusiška ir, rodos, taip jau buvo priimta ją išpildant kai kuriuose koncertuose pvz., Detroito. Bet arčiau panagrinėjus ir pagal tvirtinimą už mane daug geriau muzikoje nusimanančių, šios patriotinio teksto dainelės melodija nėra nei rusiška, nei ukrainietiška, o lenkiška, atėjusi pas mus perdirbant vieną bene komp. J. Naujallio dainą pagal lenkišką moty-
vą.

L. Jodytė šiame antrajame dainų albume pagirtinai atidavė gražią duoklę Lietuvai ir ypač Amerikos lietuviams. Man nebėra reikalo atskirti ją pagirti už įtraukimą pirmosios rinkinio dainos -- Maironio "Lietuva brangi" (prof. J. Naujallio kompozicija), kuri vėlesniais laikais yra ištikrųjų vertusi ne tik "liaudies daina", bet ir kone antruoju lietuvių tautos himnu, savo turiniu ir forma ligi gelmių intymiausiai išreiškianti lietuvių meilę savo tėvynei ir ilgesingą jos grožio išgyvenimą. Tačiau šios dainos interpretavimui norėčiau padaryti dvejopą prie-

kaištą. Dainininkė be reikalo išdainavo kone šio eilėraščio tekstą, kai tuo tarpe mes Lietuvoje beveik visi mokėjome, o ir čia Amerikoje esame įpratę dainuoti tik tris pirmuosius posmus, bet visada su dviejų paskutinių eilučių pakartojimu. Ir mes ją dainuojame lėtu, lygiu, ištisinu ritmu, kaip kompozitoriaus parašyta, be tų dainininkės savarankiškai ir netinkamai įvestų ritminių pakeitimų, kiekviename posme darant bereikalingas sin-
kopas. Tam išvengti, būtų užtekę tik žvilgtelėti į Chicago J. Karvelio anksčiau išleistą lietuviškų dainų ir gaidų rinkinį...

Bet Amerikos lietuviai dainininkei galės būti dėkingi, kad ji prisiminė juos net keturiomis dainelėmis.

Pirmiausia, už A. Vanagaičio (pagal Vinco Stonio žodžius) "Gražias daineles", kurios ir šiandien tebeįdomios Amerikoje ir buvo dainuojamos Lietuvoje dar mūsų daugelio vaikystėje. Teksto žodžius ji turėjo ne iš originalo, o gerokai perdirbtus ir išmaišytus, tačiau pusėtinai vykusiai. Dabar jau žinomo Amerikos lietuvių poeto kun. L. Andrieka "Svajonei" pati L. Jodytė davė "savo" melodiją, tačiau gerokai iš eklektinių motyvų ir be įdomesnio originalumo valsa. Tas pats atsitiko ir su Marijos Sims eilėraščių "Jų lydesiu", suteikiant jam eilinės kaimo muzikantų polkutės melodiją. Bet už tat albumą užbaigiančioji kita Marijos Sims žodžių daina "Tėviškė šaukia", irgi pačios dainininkės sukomponuota valso rit-

(Nukelta į 6 psl.)

Grazi dovana visiems
Naujų metų
proga
Plokštelės tik neseniai
pagamintos

LITHUANIAN - AMERICAN
Long Play Hi-Fi Records

Sol. LIONE JUODYTĖ-Mathews yra įdainavusi naują lietuviškų dainų plokštelę —

"MANO
LIETUVOS
PRISIMINIMAI"

(My Lithuanian Memories)

Kaina \$4.98

Antrąją mažą (angliskai) —

"Christmas Carols"

Shepherd Boy and

Sleeping Child.

Kaina 98c.

Išleistas Mill Marlboro Co.

Platinijams užsakius didesniais kiekiais — duodama nuolaida.

UŽSAKYMUS SIUSTI:

ALEX MATHIEWS

256 Union Avenue,

Brooklyn 11, N. Y.

arba

gaunama visose

radijo stotyse

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo są-
skaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL Federal SAVINGS

and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanouskas, Pres.

OKUPANTŲ ADMINISTRACINIS LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

(Atkelta iš 1 psl.)

žymėti "kaimo tipo gyvenvietės".

Dabar jau berods visi vietovardžiai turi raidės parinktas "pagal rangą". (Dabar penki didieji Lietuvos miestai — Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šauliai, Panevėžys — ir dvi didžiosios vasarvietės — Palanga ir Druskininkai — oficialiai laikomi "respublikinio pavaldumo" miestais, arba kaip nepriklausomybės laikais būdavo sakoma — pirmieji miestai, ir jie nepriklauso vietinės rajonų valdžios. Kiti miesteliai — jų yra tokių 81, — laikomi "rajoninio pavaldumo" miestais. Be to, dar yra 28 "miesto tipo gyvenvietės", irgi priklausančios rajonams).

Dar viena pataisa trečiojoje laidoje yra, kad nebe-

matyti Naujosios Vilnios vardo. Naujoji Vilnia pirmą buvo aštuntas "respublikinio pavaldumo" miestas, bet vėliau ji tapo įjungta į administracinę Vilniaus miesto ribas ir dabar yra tik Vilniaus dalis, kaip ir Antakalnis, Šnipiškės, Žvėrynas ir kt.

Vilniaus miestas, tačiau, patį dar yra padalintas į keturis administracinius rajonus, pavadintus Lenino, Stalino, Dzeržinskio ir Tarybų vardais. Naujoji Vilnia tapo prijungta prie vadinamojo Dzeržinskio rajono, kuris apima šiaurinę miesto dalį.

Šio administracinio žemėlaidžio laida išleis Lietuvos teritorijos administraciniame paskirstyme buvo padaryta tokių didelių pakeitimų, kad iš tikrųjų žemėlaidžio laikas jau mesti ir leisti

naują vėl pataisytą laidą. Trečiojoje laidoje dar rodomi 83 rajonai. Per metus nuo išleidimo trimis atvejais buvo panaikintas 21 rajonas, ir 1959 metų pabaigoje rajonų liko jau tik 62. Tiek jų yra.

Prie žemėlaidžio paduotame rajonų sąrašo dabar reikia jau nebeskaityti šių rajonų: Daugų, Dotnuvos, Dusetų, Dūkšto, Joniškėlio, Kybartų, Linkulos, Naujos Vilnios, Naumiesčio, Obelių, Pabradės, Priekulės, Salantų, Sedos, Simno, Švenčionėlių, Tytuvėnų, Troškūnų, Vabalninko, Veisiejų ir Žagarės. Panaikinus maždaug kas ketvirtą rajoną. Jų plotai tapo priskirti palikusiems rajonams. Dabar daugiau kaip pusė rajonų ribos yra kitokios, nei siame žemėlaidyje rodomos.

Šiaip žemėlapis techniškai atliktas gana gerai: tikslus, spalvos skoningai švelnios, vietovardžiai oficialioje Lietuvos ribose rašomi taisyklingai lietuviškai, net ir Naumiesčiai ryškiai skiriami, būtent, žemaičių Naumiestis (tik be reikalo tarp tų dviejų žodžių įstatų jungtukas) ir Kudirkos Naumiestis. Vienintelis vietovardžio pakeitimas tėra "Kapsuku" (Gyvojo kalboje dabar "Kapsiukas" arba "Kipsiukas"...). Bet jau už "respublikinės sienos" visai kas kita: Vidzys, Kazianys, Postavy, Lyntupy, Svir, Markunys, Rindziunys, Ošmianys, Golsany, Juratiški, Lipniški, Eitunys, Lazduvys, Dudy, Žirmunys, Beržnikai, Seinių, Smolianys, Burbiški, Trakiški, Šlipiški, Šlinokema, Punks, Dubeninkai, Žitkeimi, Vizaini...

Ir paskui prasideda: Kalinino, Puškino, Nesterov, Dobrovolsk, Krasnoznamenisk, Bolšakov, Sovetsk ir t.t. Tik dvi upės — Šešupė ir Tilžė — kažkaip dar ir toji pusėj išlaikė lietuviškus vardus...

Paaiškinime yra pasakyta, kad rutuliukas su taške liudijus žymi apylinkės centrą. Apylinkė dabar yra mažiausias administracinis vienetas, didesnis plotas už buvusią Lietuvos seniūniją, bet mažesnis už valsčių. Apylinkėje yra nuo keleto iki trijų dešimčių kaimų, o rajone vidutiniškai apie 20 apylinkių. Iš viso 62-juose dabartiniuose rajonuose yra 1205 apylinkės.

Ar visos tos apylinkės tiksliai naujojo žemėlaidžio laidoje parodytos, ilga tikrinti, bet, patikrinus vien tik Šalčininkų rajoną, jau

pasirodo, kad skirtumų dar yra, nors mažiau, negu jų buvo antrojoje laidoje. Pavyzdžiui, Slabada nėra apylinkės centras (priklauso Akmenynės apylinkėi), Didžiųjų Salų kaimas irgi ne apylinkės centras, o priklauso Daučiūnų apylinkėi, kurios administracija yra Dainavos kaime (tik ne tame, kur Dainavos apylinkės administracija). Žemėlaidyje pažymėtas "apylinkės centras" "Didieji Dovyšai", tačiau tai ne apylinkės centras, nes tai yra pačių Šalčininkų apylinkė. Antrojo laidojo buvo Pagaujėnai, kaip apylinkės centras, o dabar Pagaujėnų nebėra, yra Rudnia, bet apylinkė tebėra Pagaujėnų, ne Rudnios, jos administracija yra Pavidonių kaime, ne Rudnios. Rudnia nebent kaip bažnytkaimis bus kitas vardas iš žemėlaidžio išstūmusi?

Ta proga, bežiūrėjant aplink Rudnią, Pagaujėnus ir kaimynystėje ryškiai matomas Dieveniškės, sunku nestabtelėti ties visa ta Dieveniškų "tabokine" ir nepasistebėti, kaip ypatingai absurdiškai toje vietoje nustatyta neva Lietuvos-Gudijos "siena". 240 kilometrų plotas, keturios (Dieveniškų, Pagaujėnų, Jurgelionių ir Poškų) apylinkės, lygiai žymtas kaimelių (jų tarpe keli vienkiemiai), suvartų ir septynis kolchozus, užsmauti "pusiasalį", lyg i koki tabokos karpį, su Lietuvos "kontinentu" (ne tik su sostine, bet nei su rajono centru, Šalčininkais) susiekti neturi jokio kelio, kurs neitų "per gudų daržus", tai yra per okupantų prie Gudijos priskirtas vietas. "Tabokinės kaklelis" užžėlęs mišku ir nebent kokiu miško takeliu dieveniškietis gali praslinkti į Šalči-

VIRŠUJE: Lietuvos žemėlapis išleistas 1958 m. Vyriausios geodezijos ir kartografijos valdybos Maskvoje. Žemėlapis sudarytas 1955 m. VCKV Rygos kartografijos fabrike ir 1958 m. pataisytas. Redaktorius Gaiřriai-novova Z. A. Formatas 62X72 cm, Mastelis 1:600,000. Tiražas 40,000 egz. Kaina 2,15 rublių.

ninkus ar Turgelius ir Vilnių, neįkėlęs kojos "gudų žemėn". Tiesa, ta "gudų žemė" tai... Beniakonys, Romučiai, Ramoškonys, Pyragonys, Pažizmė, Bastūnai, Varanavas...

"Svarbesnieji keliai" žymimi dviem linijom, bet į taip pažymėtus kelius faktiškai įeina net trijų rūšių keliai: asfaltuoti ruožai, akmens skaldos plentai ir svarbesnieji žvyriniai vieškeliai. Vienodai žymimi ir visi geležinkeliai: kaip platieji, taip ir siaurieji. O atnaujintasis šeštųjų-Alytaus geležinkelio ruožas žemėlaidyje dar iš viso nepažymėtas.

Nuostabus propagandistų neapsižiūrėjimas, kad 1958 metų gale atiduodami spausdinti pataisytą žemėlaidį, nesusiėmę nupiešti jame "Kauno jūros", kurios kontūrai tada jau turėjo būti (ir buvo) žinomi. Net ir kelias iš Kauno į Vilnių ties Pažaislių, ir ypač vieškelis į Kruonį-Alytų tebėra su visomis Rumšiškėmis tokių vietų, kur dabar jau žuvys veisiasi.

Žodžiu sakant, žemėlapis įdomus, tik atsilikęs. Reikia naujos laidos. O kai išleis, gal kas nors vėl prisimins, kai jau laikas bent keletą rajonų sujungti ar perskelti. Ir vėl bus galima didžiulotis, kad "Lietuvos veidas taip greit kinta", jog net žemėlaidžių nespėja spausdinti: tik atspausdina, žiūrėk jau ir nebetinka...

— VI.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2245-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

NOW!
4 1/4 %
PER ANNUM
on ALL ACCOUNTS

4 1/2 % EARNING ON PREPAID SAVINGS

Effective Jan. 1, 1960
FREE ALUMINUMWARE
WITH \$500.00 OR MORE

ST. ANTHONY
SAVINGS & LOAN ASS'N.
1447 S. 49 Court, Cicero, Ill.
Tel. Bishop 2-1397

HOURS: MONDAY 9 to 8
TUESDAY, THURSDAY, FRIDAY 9 to 5
SATURDAY 9 to 1
WEDNESDAY CLOSED

Praeitų metų pabaigoje Vilniaus teatre buvo pastatytas latvių kompozitoriaus R. Grinblato sukurta egzotiška baletas, Rigonga, kuriame agituoja už laisvę kolonijū tautoms, bet šūkiai, kaip "milijonai dar surakintų rankų vis garsiau žvangina savo pančiais, milijonai širdžių vis stipriau plaka laisvės troškimu, milijonai lūpų siunčia prakeikimą kolonializmui -- dvidešimtojo amžiaus gėdai" žiūrovų yra interpretuojami, kaip manifestas prieš sovietiską kolonializmą Pabaltijje. Baletė pirmąsias roles atlieka Č. Žebrauskas, G. Sabaliauskaitė, L. Aškėloviciūtė ir kt. Nuotraukoje: H. Banys šoka su G. Žvikaite.

Doleriai ir centai...

K. Gaidžiūnas

DETROIT

Sektinas pavyzdys.

ŠVIESŪS IR TAMSŪS 1961 M. EKONOMINIAI PRANAŠAVIMAI

Numatoma, kad Amerikos gyventojai savo kasdieniniams reikalingams 1961 m. išleis rekordinę \$336,5 milijonų sumą. Ši suma yra \$9 milijonais (3%) didesnė negu buvo išleista 1960 m.

Bet amerikiečiai išleis maždaug \$2 milijonus mažiau perkant ilgalaikes prekes (automobilius, virtuves įrengimus, t.t.). Tokioms prekėms 1960 m. buvo išleista \$43 milijonų, o šiais metais tos išlaidos bus \$41 milijonas. Automobilių kiekis sumažės 10%, taigi iš 6,600,000 1960 m. nukris iki 6,000,000 1961 metais.

Taip šiuos metus apibūdina McGraw - Hill Publishing Co. savo ekonomijos departamento leidinyje "Pulsebeat".

Privatų biūro investicijos, atrodo, sumažės. Pramonės inventoriatas sumažės apie \$1 milijoną, o naujų darbininkų ir įrengimų investicija kris 5%-7% žemiau \$36,1 milijonų buvusių 1960 metais. Bet namų statybos išlaidos pakils \$1 milijonu, ir iš viso steks \$23 milijonus.

AUKSINIŲ DIENELIŲ...

(Atkelta iš 4 psl.)

me, jau daugiau originali, įdomi, dramatiška ir vykusiai išpildyta.

Lionės Jodytės galingas, gražus, aksominis kontraltas antrajame albume skamba dar geriau, negu pirmajame, kai solistės nebetršo ir jai nebekludė akompanuojantis mėgėjų choras. Ypač puiki, beveik net pavyzdinė dainininkės dikcija, kuri vietomis gal net per daug paukvoja, kaip šioje profesijoje sakoma, kantilenos linija.

New Yorko Marlboro Records bendrovės direktorius J. Victor Manfred, atsiuntęs man šią Lionės Jodytės Lietuvos prisiminimų plokštelę, kaip kalėdinę dovaną, su "kindest regards from Lion and myself", savo laiške reikšė vilties, kad ji gal su teikianti malonumu man ir kitiems lietuviams. Taip, tariam čia viešą dėkui, plokštelė man ir kitiems ją kartu klausiusiems draugams suteikė nemenko malonumo. Ir kaip iš New Yorko patyriau, jau pirmosiomis savaitėmis jos buvo išpirkta per tūkstantį. Man, kaip pirmojoje vietoje lietuviškos knygos mėgėjui, tai be abejo kelia teisingą pavądą.

Šį jausmą, kilusį dar iš paties pirmojo šetono, mėginu nugalėti visomis išgalėmis, taip kaip kiekvienam krikščioniui patartų ir tėvas Andriekus ir tėvas Kubilius (ak, tie nekalti bevaikiai tėvai!) ir užsimiršimo valandomis norėčiau linkėti, kad "Lietuvos atsiminimų" plokštelė pasklistų tarp lietuvių dar antru tūkstančiu ir net daugiau.

Bronys Raila

Valdžios išlaidos pakils \$6 milijonais (iki \$105 milijonų). Bet yra ir tamsių debesų virš šių giedrųjų pranašavimų. Galima, kad produkcija dar sumažės, o tai jau gerokai padidins bedarbių skaičius. Yra nemaža bendrovių, kurios 1961 metais planuoja veikti 80% ar net mažesniu pajėgumu.

Pilno, aluminijaus, vario ir cinko gamintojai, kurie 1960 m. gerokai padidino savo įrengimus, gaminių kokybę ir kiekybę, planuoja ir toliau veržtis tuo pačiu keliu.

Elektrinių prekių gamintojai planuoja 14% gamybos padidinimą; elektroninė pramonė 11% gamybos padidinimą ir elektrinių įrengimų pramonė 10% padidinimą.

Cheminės pramonės bendrovės planuoja tokias pačias išlaidas, kaip ir 1960 m. O tais metais jos buvo apie 30% didesnės, negu 1959 m. išlaidos.

Elektros jėgos ir gazo bendrovės planuoja apie 4% išlaidų padidinimą.

Elektrinių prekių gamintojai tikisi 4% pardavimo pakilimą. Gazolino ir alyvos gamintojai laukia 2,2% pardavimo pakilimo. Bet pilno gamintojai tikisi 5% mažesnio pardavimo.

Amerikiečiai jau tvirtai priprato prie rusiškų papročių... gerti vėdą. Taip galima interpretuoti Clark Gavin Associates pramonės apskaitinimo bendrovės pranešimą.

Pagal šį pranešimą, vodkos pardavimo kiekis Amerikoje 1960 m. pirmaisiais mėnesiais pasiekė 3,361,700 dėžes. Palyginimui, per tą patį laikotarpį, buvo parduota 3,200,000 dėžės scotch ir 4,200,000 dėžės džino.

Dar 1951 m. vodkos pardavimas Amerikoje tesiekė tik 500,000 dėžes. 1955 m. šis skaičius jau pasiekė 2,500,000 dėžes per metus, o 1959 m. vodkos pardavimo skaičius jau prašoko 6,000,000 dėžes per metus.

Kasdien dūsaujant apie bedarbę, ūkinį atosūgį ar net ir ūkinę krizę, vėta atsiminti, ką vienas amerikiečių pramonės žurnalas pastebėjo. Esą, kada tavo kaimynas nedirba - ekonomija yra tvarkoje. Kada tavo švogerys būna atleistas iš darbo - jau ūkinis atosūgis. O kada tu pats netenki darbo - tai jau tikra krizė!

Šimtai naujų skaitytojų, pradėję skaityti Dirvą ir ją džiaugiasi. Pasteliraukit, ar Dirvą skaito jūsų pažįstami ir kaimynai. Jei neatsiųskit jų adresus. Jie Dirvą gaus dvi savaites nemokamai.

AKRONO GUMOS FABRIKAI PARDAVĖ 123 MILIJONUS PADANGŲ

Akrono gumos pramonė tikisi, jog 1961 metai bus dar geresni pardavimo atžvilgiu, negu buvo praėjusieji. 1960 metais buvo parduota apie 69 milijonus keleivinių mašinų padangų. O visų rūšių padangų buvo parduota apie 123 milijonus. Šiais metais ši skaičių tikimasi padidinti apie tris procentus.

Jei praeitį metų pardavimo atžvilgiu buvo vieni iš geriausių, tai pelno atžvilgiu buvo mažesni negu vidutiniški, nes aukštos medžiagų ir darbo kainos bei didelė konkurencija vertė kainas, o tuo pačiu ir pelną mažinti.

Akrono apylinkė turi apie 13-14 tūkstančių bedarbių ir Ohio valstybėje yra klasifikuota į C grupę. Tai reiškia švelnią bedarbę. Pilno pramonės miestai yra žymiai sunkesnėje padėtyje. Nors bedarbė palietė Akroną, tačiau taupymai bankuose kyla. Manoma, jog bedarbė pasireiškė, kai gumos įmonės nutarė sumažinti savo inventorius ir kartu pradėjo investuoti didesnes sumas į naujų fabričių statymą bei esančiųjų sumoderninimą.

Akrono ekonomistai pranašauja, kad bedarbė pasieks didžiausią laipsnį pavasarį arba pirmoje pusėje vasaros. Po to vėl prasidės žymus pagerėjimas.

KARAIBŲ JŪROJE...

(Atkelta iš 1 psl.)

Portugalijos vyriausybė skelbia, kad jūrų plėšikams vadovaujant Henrique Galvao, buvus Portugalijos kapitonas ir atkaklus premjero Salazaro priešininkas, plėšikų grupę sudarą kelių tautybų vyrai. Jie anksti rytą, keleiviams miegant, užpuolė sargybas, naudodami slapta įsineštus ginklus, ir užėmė strateginius laivo punktus, perimdami jo kontrolę. Neginkluota įgula priešinosi, bet buvo nugalėta. Po to laivas pilnu greičiu nuplaukęs tolyn į tarptautinius vandenius, kad išvengtų pajūrio kontrolės.

Keli JAV laivyno lėktuvai ir laivai - naikintojai iš Puerto Rico bazės prisijungė prie pagrobtojo laivą persekiojančių britų laivų. Naikintojams duotas įsakymas "surasti laivą, nustatyti jo kelią ir tikslą ir iškrešti."

Miami uoste gautas iš pagrobtojo laivo pranešimas, kuriame sakoma, kad Santa Maria negalėjanti pagal tvarkaraštį atplaukti į Port Everglades "dėl motorų sugedimo". Sklinda gandai, kad pagrobtojo laivas plaukia į Braziliją, tačiau Portugalijos įstaigos sako, kad jis greičiausiai pasuks į Kubą. Galvao pabėgo iš vienos Lisabonos ligoninės 1959 metais, kur jis buvo perkeltas iš kalėjimo. 1956 metais jis buvo nuteistas 16 metų kalėjimo už riaušių organizavimą prieš Salazaro režimą.

Portugalijos vyriausybė spėlioja, kad laivas stabelėsis Kuboje, galės pasukti į Cape Verde salas vakarinės Afrikos pakrantėje ir ten pradėti sukilimą. Laivo įgula sudarė 300 asmenų, kurių vienas, kaip anksčiau minėta žuvo, ir 8 sužeisti palikti St. Lucia saloje.

JAV ir britų laivai bei lėktuvai jo ieško. Portugalijos vyriausybė paprašius.

PRISIPAŽINO SUĖMĘ JAV LAKŪNUS

Sovietų žurnalas Ogoniok pasiskelbė, kad 11 be žinios dingusių JAV karo aviacijos karių, kurių lėktuvas buvo numuštas 1958 metų rudenį, išsoko parašutais ir buvo sumiti netoli Armėnijos sostinės Jerevano.

Transportinis karo aviacijos lėktuvas C-130 su 17 narių įgula tada per klaidą perskrido Turkijos-Sovietijos sieną ir sovietų naikintuvų numuštas. Šių neatpažįstamų sužalotų karių kūnai buvo grąžinti JAV atstovams praėjus 10 dienų nuo incidento. Ligi žurnale pasirodžiusio aprašymo sovietų įstaigos aiškino nieko nežinančios apie 11 kty karių likimą.

Detroito Lietuvių Organizacijų Centro valdyba į "Nežinomiosios" spektaklį ir Dariaus-Girėno klubas į vėliavos pašventinimo vaišes Dirvos, Draugo ir Naujienų bendradarbiams prisiuntė nemokamus įėjimo bilietus.

Tai puikus ir sektinas pavyzdys visoms organizacijoms, kurios dažnai pasinaudoja laikraštinių patarnavimais, reklamuojant jų parengimus ir rašant apie jų veiklą.

Pašventino vėliavą

Šio mėn. 14 d. Dariaus-Girėno klubas pašventino savo vėliavą. Kūmais buvo pakviesti Dariaus-Girėno istorinio žygio rėmėjai adv. J. Uvickas su J. Pečiūriene, F. Motuzas su O. Šileikaite, M. Šimonis su D. Memėnaitė, P. Padalskis su A. Rastenyte, klubo steigėjas V. Perminas su D. Jurgutienė, klubo narys B. Navickas su J. Baūziene.

Vėliavos pašventinimo apeigas atliko klubo garbės narys kun. Rudzinskas. Meninė programos dalį atliko St. Šližio vedamas mergaičių choras. Vaišės, kurios pradėtos kun. K. Šimonavičiaus malda, buvo turtingos. Dalyvavo virš 300 asmenų.

Vaišins blynais

Š. m. vasario mėn. 4 d., šeštadienį, St. Clemens salėje (25-ji prie Michigan Ave.) L. M. Kun. Birutės Draugija rengia blynų ir visokių gardumynų vaišes ir šokių, kuriems gros Clevelando Neo Lithuania orkestras.

Svečiai, valgydami blynus, girdės St. Šližio mergaičių chorą, kuris žada išdainuoti visą dviejų metų išmoktą repertuarą.

Pradžią 7 val.

Nepaprastas susidomėjimas koncertu

Sako, kad "Neringos" krautuvės durys nebeuždarančios ir telefonas skambas be pertraukos vis dėl L. B. rengiamo Meno Muziejaus salėje (5200 Woodward) š. m. sausio mėn. 28 d. koncerto, kurio programą atliks muz. A. Kučiūno diriguojami Chicago vyrų ir moterų chorai, dalyvaujant solistams D. Stankaitytei, St. Barui ir J. Vazneliui.

Koncerto pradžia 8 val. Įėjimas iš Farnsworth gatvės.

K. Jurgutis

AKRONO LIETUVIŲ VEIKLA

Šiame gumos pramonės mieste, kuris savo didumu yra 45-asis JAV, gyvena keletas šimtų pirmosios emigracijos lietuvių ir jų vaikų bei anūkų. Iš pačios paskutiniosios emigracijos čia gyvena keliolika lietuvių, kurie dirba vienoj ar kitokj profesinį darbą. Pati lietuviškoji veikla yra gana gyva, nors mažai kam žinoma už Akrono ribų. Pakanka tik pažvelgti į sausio mėnesio veiklos programą:

Naujų metų sutikime, kurį rengė Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubas, dalyvavo apie 60 asmenų. Sausio 8 dieną įvyko metinis SLA 198-354 kuopos susirinkimas. Šiai kuopai priklauso virš šimto narių. Sausio 15 dieną įvyko minėto Piliiečių Klubos susirinkimas. Klubas, nors ir neturi savo patalpų, priskaito apie du šimtus narių. Turi keturženklės skaitlinės turtą, kuris praeitais metais paaugo virš 500 dol.

Sausio 22 dieną buvusio lietuvių Šv. Petro parapijos statybos užbaigimo atžymėjimas. Lietuviai pradėjo tos parapijos statybą 1920 metais ir šiemet buvo atbaigta moderniais mokyklos ir klebonijos pastatais. Gaila, kad lietuviai dėl įvairių sunkumų depresijos metais ir vėliau dėl savitarpio nesutarimų, nepajėgė išlaikyti grynai lietuviškos parapijos. Šiuo metu parapiją vadovauja Lietuvojėgimės, JAV au-

gės ir mokslus baigęs kun. Kazimieras Petrelkis.

Sausio 29 dieną 3 val. punktualiai prasidės Vasario šeštoiliktosios minėjimas. Programoje A. Augustinavičienės žodis, jaunųjų akroniečių akordionistų ir deklamatorių pasirodymas, Čiurlionio vyrų okto koncertas. Viskas bus užbaigta šeimyninių pobūdžio prie nuotaukin-gos Versecko trio muzikos. Kviečiami ir Clevelando lietuviai pabendrauti su akroniečiais.

P.J.

GĖRIO IR BLOGIO...

(Atkelta iš 3 psl.)

Išsteigiamos mokyklos. Ar visiems? Ne, tik tam tikrų rasių žmonėms; skirtingo plauko vaikams, kad ir kiek mokslo trokštų, negali peržengti mokyklos sienos.

Ar tyrai, paversti žmonių rankų rojumi, turi tapti pragaru? Ar blogis, kaip piktžolė gajus, turi užkelti visą gražų pasaulį? Ne. Yra pasaulio svajotojų, yra siekiančių tiesos spindulio, stipriai ir pastoviai mylinčių, draugų, paslaukojančių, nebijančių ir mirti už tiesą, -- tokių, kaip Yancey Cravet (Glenn Ford). Dėl jo neįtikimo idealizmo, dėl viršžmogiškos drąsos jis vadinamas Cimaronu (pasirėliu). Tokie, kaip šis vyras, nuskaidrina blogių užtemusį pasaulį. Tokiems statomi paminklai.

HOLIDAY GREETINGS

KATHERINE J. WELTER

REAL ESTATE

29025 Lake Shore Blvd.

WI 3-3800

GREETINGS and BEST WISHES

LUIKART INSURANCE AGENCY

GENERAL INSURANCE

18609 St. Clair Avenue

KE 1-4770

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd. Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro. Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

Ofiso telef.: MAIn 1-1773

Rezidencija: OL 7-2521

Turėdami reikalų prašom į mane kreiptis namų telefonu OL 7-2521 — Peninsula.

SOCIALINIS DRAUDIMAS (2)

Visais šio skyriaus reikalais laiškų prašom adresuoti: Dirva, Socialinis skyrius, 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

I. ŠOLIŪNAS

Motery pensijos

Šį kartą kalbėsime apie moterų pensijas. Būtina bus paminėti ir jų amžių. Galbūt kai kurioms moterims bus nesmagu skaityti, kad ir moterys sensta ir sulaukia pensininkės amžiaus. Tačiau nuo to negalima pabėgti ir todėl norisi bent keletą pastabų padaryti apie moteriškąsias socialinio draudimo pensijas.

PENSIJŲ RŪŠYS

Moterys gali kvalifikuotis net keletui pensijų: a) žmonos, b) našlės, c) motinos, d) nedarbingumo ir e) savo pačios, t. y. senatvės pensijai.

Šiandieną sustosime prie žmonos pensijos aiškinimo.

Kaip ir visoms kitoms soc. draudimo pensijų rūšims, taip ir žmonių pensijoms gauti, yra visa eilė reikalavimų, kuriuos kiekviena moteris, norinti gauti žmonos pensiją, turi išpildyti.

Kokde yra pagrindiniai reikalavimai žmonos pensijai gauti?

1. Žmona gali gauti pensiją jei jos vyras jau gauna senatvės arba nedarbingumo pensiją, 2. Ji paduoda pareiškimą pensijos gavimui,

3. Ji pati negauna senatvės arba nedarbingumo pensijos iš savo pačios uždarbių arba toji pensija (jei ji gauna) nėra didesnė negu žmonos pensija.

4. Ji yra bent 62 metų amžiaus arba turi savo globoje mažametį (arba nedarbingą) vaiką, kuris gauna vaiko soc. draudimo pensiją.

Taigi visi šitie reikalavimai reikalauja išpildyti, kad moteris turėtų teisę į žmonos pensiją. Ir dar ne viskas. Be minėtųjų reikalavimų moteris, norinti kvalifikuotis žmonos pensijai, turi išpildyti dar bent vieną iš šių sąlygų:

a) ji turi būti vedusi bent vienerius metus,

b) ji yra pensininkė (t. y. jos vyras, gaunantis pensiją) vaiko motina,

c) prieš vestuves ji buvusi našlės, motinos arba nedarbingo vaiko pensiją (arba bent turėjo teisę į šias pensijas).

Tai maždaug pagrindiniai reikalavimai. Tikslu, kad dažnai neaišku ar moteris turi teisę į savo vyro pensijos pusę. Ji abejoja, ar ji atitinka, išpildo visas sąlygas. Tačiau nebūtų daug sunkumų ir nesusipratimų, jei kiekviena moteris išsąmonintų, jog yra būtina išpildyti minėtąsias sąlygas, kad gautum soc. draudimo pensiją.

KELETAS PASTABŲ

Labai dažnai gaunama paklausimų apie žmonių pensijas, kada moteris sulaukia 62 m. amžiaus, bet jos vyras dar dirba. Tokiu atveju, nors vyras būtų ir virš 65 m. amžiaus, jo žmona negali gauti pensijos iš savo vyro uždarbių, kol vyras nenustoja dirbti ir nepaduoda pareiškimo pensijai gauti. Čia klaida daroma todėl, jog neišsąmonima į pirmąjį reikalavimą. Būtent, kad vyras turi pirma pradėti gauti pensiją, o tik tada jau jo žmona gali gauti žmonos pensiją. Kita dažna klaida -- tai kada žmona gauna savo pačios pensiją iš savo uždarbių ir toji jos pensija yra lygi arba didesnė už žmonos pensiją. Ir šiuo atveju žmona negali gauti žmonos pensijos, nes soc. draudimo dvigubų pensijų nemoka, o moka tik tą, kuri yra didesnė.

Turiu pastebėti, kad neretai čia įvyksta nesusipratimų, kai žmona gauna savo pačios pensiją, kuri yra mažesnė už žmonos pensiją. Tai soc. draudimas moka tik skirtumą, kuris atsiranda tarp jos pačios ir žmonos pensijos. Pavyzdys: Barbora Kalvienė, sulaukusi 65 m. amžiaus, pradėjo gauti savo pačios pensiją -- 40,00 dol. per mėnesį. Šiais metais jos vyras Jurgis Kalvis taip pat tapo pensininku ir dabar gauna 120,00 dol. per mėnesį. Kadangi Kalvienės pensija yra mažesnė (žmonos pensija yra visada pusė vyro pensijos), todėl ji padavė pareiškimą žmonos pensijai gauti. Jai bus mokama ir toliau jos pačios pensija 40,00 dol. ir skirtumas tarp jos pačios ir žmonos pensijų, kuris yra 20,00 dol. (60,00 dol. -- 40,00 dol. -- 20,00).

Kiekviena moteris, nesvarbu kokia jai priklausytų gali pensiją pradėti gauti sulaukusi 62 m. amžiaus (tai neličėla moterų, kurios turi mažamečius arba nedarbingus vaikus savo globoje ir už tai gauna pensijas). Tačiau pačių moterų -- pensininkių ir žmonių pensijos, jei jų prašoma prieš 65 m. sukakimą, yra sumažintos. Sumažinimas priklauso nuo laiko, kada pensijos prašoma. Jei prašoma sulaukus 62 m., ji yra apie 25% mažesnė, negu būtų sulaukus 65 m. amžiaus. Pabrėžtina, kad vieną kartą apsisprendus moteriai imti sumažintą pensiją, ji nebus padidinta net ir sulaukus 65 m. amžiaus. Bus mokama toji sumažinta suma kol tik moteris gyvens.

Žmonos pensijos prašant reikalingi vestuviniai metrikai tik tada, jei vestuvės įvyko tik 4 paskutiniųjų metų laike, arba iškyla koks nors neaiškumas. Taip pat dažnai būtina turėti ir amžiaus įrodymo dokumentus. Pensijai prašymą paduoti galima 3 mėnesius prieš sulaukiant pensininkės amžiaus.

Praeitą šeštadienį Žalio sporto klubui Clevelande minint dešimtmetį, jaunosios sportininkės ilgamečiam ir uoliam klubo vadovui A. Bielskui įteikė dovanėlę. Nuotraukoje iš kairės: A. Nasvytytė, V. Mockutė, D. Jurgaitytė, R. Končiūtė, A. Bielskus, D. Čiurlionytė, A. Karaliūtė, M. Petkevičiūtė, V. Plūdžinsko nuotrauka

GREETINGS and BEST WISHES

To All the Lithuanian People

JUDGE JOHN J. MAHON

Common Pleas Court

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

OMER W. SCHROEDER

GENERAL INSURANCE OF ALL TYPES

1105 Chester Ave.

Call PR 1-6000

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

JORDAN CAMERA & SUPPLY
STORE

3802 West 25th Street

SH 1-5511

AUTOMOBILISTŲ DĖMESIUI!

1304 East 9 Str., prie pat

St. Clair, telef. TO 1-1673 atidarytas naujas, erdvus, lietuviškas garažas

Quik Auto Service, Inc.

TAISOMA VIETINIUS IR UŽSIENINIUS AUTOMOBILIUS

Taisoma moderniausiomis priemonėmis stabdžiai ir visi stabdymo mechanizmai, išmetimo vamzdžiai ir duslintuvai -- "mufflers", motorų reguliavimas -- "tune-up" ir analizavimas, vožtuvų šlifavimas, radijo ir visų elektros įrengimų taisymas.

Darbas atliekamas greitai, sąžiningai ir žemomis kainomis. PRANO GRIGONIO priežiūroje.

Atidaryta kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro

AR JAU ĮSIGIJAI ALMA MATER?

Tai knyga, kuri turi būti kiekvieno lietuvių šeimoje. Ypač jaunimas ją turi perskaityti. Iš įdomaus pasakojimo apie studentų gyvenimą ir mokslą Nepriklausomoje Lietuvoje, jie giliau pažins savo kraštą ir savo žmones.

Rašytojas R. Spalis moka pasakoti traukiančią kūrybos jėga. Todėl visi grožinės literatūros mėgėjai įsigysdami Alma Mater, tikrai praturtins savo bibliotekas.

Užsisakydami Alma Mater naudokitės šia atkarpa:

DIRVA

6907 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio.

Siunčiu \$5.00 ir prašau man išsiųsti R. Spalio naują knygą "Alma Mater".

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Lietuvių svietinės šėrininkų metinis susirinkimas šaukiamas šį penktadienį, sausio 27. Pagal bendrovės statutą, naujų direktorių rinkimas vyksta slapto balsavimu kortelėmis pačioje susirinkimo pradžioje, kad specialios komisijos galėtų suskaityti balsus iki susirinkimo pabaigos. Todėl pats susirinkimas neturi įtakos balsavimui ir jo rezultatams. Šėrininkai jau prieš susirinkimą yra apsisprendę už ką balsuoti.

Į direktorius yra 20 kandidatų. Reikia išrinkti 9 direktorius, kurie 1961 m. šeimininkaus svietinės ir piliečių klubo reikaluose. Labai svarbu išrinkti darbiningą vadovybę, kuri atitiktų šių dviejų lietuviškų įstaigų reikšmę Clevelando lietuvių kolonijai. Labai svarbu, kad vadovybė tinkamai derintų biznio ir lietuviškų reikalus.

• Blynų balių, vasario 4 d. Čiurlionio namuose, 10908 Magnolia Dr., ruošia Lietuviams budžiams remti valdyba. Pradžią 8 v. v. bus įdomi programa su šokiais. Vietų skaičius ribotas, tad kvietimus prašoma įsigyti iš anksto pas valdybos pirm. V. Rutkauską tel. LI 1-5193 ar pas Šarkauskienę tel. UL 1-2911.

• Sausio 28 d. rengiamas tradicinis Jaunimo Vakarų. Tai vienintelis vakaras metuose, kur turėsime progos stebėti mūsų kolonijos talentus. Tačiau, kokie talentai pasireikš, paaiškės tik atvykus į vakarą.

Programa bus įvairi ir nenuobodė. Po programos šokiai bei tradiciniai lietuviški rateliai, palydint Neo Lithuanų orkestrui. Veiks gausus įvairių skanėstų bufetas. Tad visi jaunieji ir vyresnieji, ruošimės dalyvauti Jaunimo Vakare įvykstančiam Lietuvių svietinėje. Atsilankę paremsite Vasario 16 Gimnaziją ir lietuvišką jaunimą.

Vakarą globoja LB Clevelando I-os ir II-os apylinkių valdybos.

• Alekas Banis, neseniai atšventęs 60 m. sukaktį, Lietuvių salės direktorius, Dirvai paremti atsiuntęs \$10.00 auką, artinantis metiniam susirinkimui susirūpinęs, kad ir dabartinė salė

pastoviai išliktų lietuvių rankose, ir gerai progai pasitaikius, būtų įsigyta užmiestyje lietuviškiems reikalingas tinkanti vieta.

• Ona Genovaitė Mihelick, vyresniosios kartos lietuvių veikėja, 6 savaites išbuvusi Policlynice ligoninėje, grįžo į namus.

Naujiene Electrolux vartotojams

Žinomiausia ir didžiausia Amerikos dulkių surblių firma Electrolux, šį mėnesį išleido į rinką naują modelį (Special R). Tai labai gražios išvaizdos ir nepaprastai galingas surblys su turbininiu (jet) motoru. Electrolux atstovas H. Stasas kiekvieną metu pasirošęs jus su šiuo surbliu supažindinti. Skambinkite telef. IV 6-2111.

• L.V.S. Ramovė Clevelando skyriaus metinis apyskaitinis narių susirinkimas šaukiamas sausio 29 d., 11

VISAIS APDRAUDOS REIKALAIS,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

PAULINA

MOZURAITIS-BENNETT

HI 2-4450

642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

LIETUVIŲ KLUBAS ir SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus parengimus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

— Cleveland —

6835 Superior Avenue

EX 1-1143

EAST CLEVELAND - EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH - SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

DIRVA

Nr. 10

1961 m. sausio 25 d.

KAS IR KUR?

• Aloyzas Baronas, vienas iš Draugo redaktorių, gautomis iš Los Angeles žiniomis, laimėjo šiemetinį Draugo romano konkursą, gaudamas tūkstantinę už romaną "Lieptai ir bedugnės". Premija bus įteikta vasario 5 d. Chicagoje.

• Muz. M. Hofmekleris, gyvenęs Izraelyje, ruošiasi atvykti į JAV. Atvykimo dokumentus sudarė J. Bačiūnas.

• Australijos Lietuvių Bendruomenės Tarybos suvažiavime dalyvavo 75 atstovai iš visos Australijos vietovių. Dėl labai didelio atstumo nuo Sydnejaus negalėjo atvykti tik Pertho lietuvių kolonijos atstovai.

• Australijos lietuvių laikraščio "Mūsų Pastobės" leidimas metams kaštuoja 6,000 svarų. Iš prenumeratos mokesčio surenkama apie 3,200-3,300 svarų. Kitus pinigus surenka iš skelbimų, vakarų rengimo ir kt. "Mūsų Pastogė" metams kaštuoja 3 svarus. Laikraščio redaktorius gauna 19 svarų savaitinio atlyginimo, o administratorius 13 svarų. "Mūsų Pastogės" redaktorium yra Julius Veteikis.

• Australijos Lietuvių Bendruomenės valdybą dabar sudaro: B. Daukus — pirm., A. Jaraitis — vicepirm., V. Kazokas — vicepirm., V. Patašius — sekr., J. Zinkus — kultūros reik., B. Stašionis — jaunimo reik. Kontrolės komisiją sudaro: L. Karvelis, V. Simniškis ir V. Danta.

• Simas Velbasiš, iš Chicago, mokėdamas už Dirvą atsiuntė ir \$5.00 auką.

• L. Garbaciauskas, iš Toronto, mokėdamas už Dirvą atsiuntė ir \$5.00 auką.

• K. Germanas, iš St. Charles, mokėdamas už Dirvą atsiuntė ir \$5.00 auką.

• Jonas Šalčius, iš Pittston, mokėdamas už Dirvą atsiuntė ir \$5.00 auką.

PAIEŠKOMI

Adomaitis, Kazys
Arminienė-Žilinskaitė, Elzbieta, Antano duktė, ir Arminas, Jonas

Audzijonis, Antanas, išvykęs iš Šiaulių
Babrauskas, Petras, Felicijono sūnus, iš Kelmės val., Raseinių apsk.

Balčiauskas, Adolfas, advokatas, išvykęs iš Šiaulių
Baranauskas, Stasys, Kazio ir Zofijos sūnus

Jakubauskas, Feliksas, Jono sūnus

Kanišauskas, Aleksandras
Kubauskienė — Žilinskaitė, Magdė, Antano duktė, ir Kubauskas, Ignas

Maliorienė — Kalvaitytė, Rozalija, Antano duktė
Nemčauskienė-Valentinavičiūtė, Emilija, jos šeima, ir broliai Valentinavičiai, Romualdas ir Vladas, Juozo vaikai, kilę iš Palūkojo km., Kelmės val., Raseinių apsk.

Požerauskienė, Aleksandra, iš Akmenės m., Mažeikių apsk.

Šapkauskienė, Petronėlė, iš Akmenės m., Mažeikių apsk.
Šaulytė, Eugenija, mokdusis Mažeikių gimnazijoje

Šiožynys, Povilas, Petro sūnus, gimęs 1925 m. Nodėgulių km., Utenos apsk.

Sosnickienė, Johana, Stasio duktė, iš Akmenės m., Mažeikių apsk.

Valentavičius, Romualdas ir Vladas, ir jų sesuo Nemčauskienė, Emilija, Juozo vaikai, kilę iš Palūkojo km., Kelmės val., Raseinių apsk.

Žilinskas, Antanas, iš Papilvio km., Žilinskas, Matijošius, ir Žilinskaitės — Elzbieta Arminienė ir Magdė Kubauskienė, Antano vaikai, iš Veiverių val., Marijampolės apsk.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiųsti:
Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N.Y.

NEW YORK

Vasario 16 Gimnazijai suaukota \$125.00

Amerikoje turime šeštadienines lietuviškas mokyklėles, kuriose mūsų priaaugančioji karta mokosi lietuviškai skaityti, rašyti ir yra

Chicago Aukšt. Lituanistikos Mokyklos mokėdės, atlikusios dainų ir šokių montažą "Aš tau priminsiu tėvynę brangią" per mokyklos tradicinį vakarą sausio 7 d.

V. Labanausko nuotrauka

supažindinama su jų ir jų tėvų kraštu Lietuva. Europoje turime Vasario 16 Gimnaziją Vokietijoje, kuri nemaža dalimi yra išlaikoma Amerikos lietuvių aukomis.

Visi, kurie sielojamės lietuviškais reikalais, turėtume remti tą mokslo įstaigą įsijungdami į rėmėjų būrelius, aukodami po vieną dolerį kas mėnesį. O tai padaryti tikrai nesunku.

Čia patiekiu vieno Brooklynne esančio būrelio 1960 metinę apyskaitą. Po 12 dol. aukojo: V. Norvaišaitė, Jonas Jankus, Jonas Narvydas, Algis Narvydas, Kaz. Kriaučiūnas, P. Narvydas. E. Leleiva — 9 dol., P. Gailiūnas — 8 dol., D. Klinga — 7 dol., J. Jokūbaitis — 6 dol., J. Smalys — 6 dol., J. Krušinskas — 5 dol., Taut. Klubas — 5 dol., J. Ginkus — 4 dol., J. Gudelis — 2 dol., J. Mokolis — 1 dol. Iš viso 125 dol. Pinigai per BALFą persiųsti Vasario 16 Gimnazijai.

P. Narvydas, būrelio vadovas

VYRŲ OKTETAS

Eilę metų veikęs Skautų Vyrų Oktetas visuomenei buvo gerai žinomas ir daugelio mėgiamas. Per 8 savo veiklos metus jis buvo turėjęs apie 100 pasi-

rodymų įvairiose rytinio pakraščio kolonijose. Kai 1959 m. jis buvo likviduotas, žmonės tokio vieneto pasigedo. Jaučiant nedidelio ir judraus vieneto reikalingumą New Yorke, perėtų metų gale buvo suorganizuotas naujas vyrų balsų oktetas. Jį sudaro kai kurie buvusio oktetio dalyviai, o taip pat ir nauji dainininkai. Oktetui vadovauti sutiko žinomas pianistas muz. Aleksas Mrozinskas.

Oktetas jau turėjo eilę repetitijų, ir apie gegužės mėn. planuoja savo pirmąjį koncertą. New Yorko Vyrų Oktete dainuoja šie vyrai: pirmi tenorai — Vytautas Daugirdas ir Alfonsas Igutis; antri tenorai — Ziurka Nakutavičius ir Romas Kezys; baritonai — Kęstutis Simanavičius ir Vytautas Alksnis; bosai — Vytautas Aukštikalnis ir Leonas Ralys. Okteto reikalų vedėjas yra Romas Kezys, 130 Hendrix St., Brooklyn 7, N. Y.

E. CHICAGO

BALFO susirinkimas

East Chicago apylinkės BALFO 95 skyriaus metinis susirinkimas įvyko sausio 7 d., 4 val. p. p. Šv. Pranciškaus lietuvių parapijos patalpose, Harbor, Indiana. Susirinkimui pirmininkavo Jonas Pečiulis, sekretoriavo kun. Petras Celiešius.

Buvo priimta 1960 metų

Naujoji lietuvių skautų vadovybė su buvusiu brolijos vyr. skautininku A. Matoniū priėjusiems dėl Lietuvos laisvės paminklo Chicagoje. Nuotraukoje iš kairės: v. j. s. L. Knopfmilleris, s. O. Gešventas, v. s. A. Matonis, naujasis brolijos vyr. skautininkas s. E. Vilkas, pavaduotojas j. ps. Br. Juodelis ir v. s. kun. J. Vaišnys S. J.

CHICAGO

• Stasio Pilkos literatūrinio-dramatinio ir muzikalinio rečitalio programos dalyje išgirsite Shakespearo veikalų vertimus: Otello, Hamletas ir Richardas III. Rečitalį rengia Lietuvių Studentų Sąjungos Centro Valdyba ir jis įvyks sausio 29-tą dieną, 5 val. po pietų, Chicagos Jaunimo Namuose.

• Prekybininko Jurgio Klimkaičio gimtadienio proga, Chicagoje surengtose vaišėse dalyvavo gana gražus draugų ir pažįstamų būrys. Susirinkusieji ne vien vaišinosi puikiai pagamintais p. Klimkaitienės valgiais, ne vien ilgiausiu metų dainavo vaišingam šeiminkui, bet ir Vasario 16 Gimnazijai sudėjo 25 dolerius. Tai sektinas pavyzdys, kad prie gausiai apkrauto stalo reikia prisiminti mažiau laimingus tautiečius ir nors mažą dalį skirti ir jų reikalams.

besusirenka. Idomu, kur dingio tie visi kiti, ar jau jiems visiškai neberūpi Balfos šalpos reikalai, ar vengia, kad jų valdybą nebeišrinktų? Pakenė

GREETINGS and BEST

WISHES

M.O.MATTLIN

SPINET PIANOS OF DISTINCTION

Easy Terms can be Arranged

2027 EUCLID AVENUE CLEVELAND, Ohio

PR 1-7633

Gavome 130 naujų skaitytojų

450 naujų skaitytojų vajeus lentelė, skaitant už kiekvienus Dirvos leidimo metus po 10 naujų skaitytojų, dabar taip atrodo:

1918	1919	1920	1921	1922	1923
1924	1925	1926	1927	1928	1929
1930	1931	1932	1933	1934	1935
1936	1937	1938	1939	1940	1941
1942	1943	1944	1945	1946	1947
1948	1949	1950	1951	1952	1953
1954	1955	1956	1957	1958	1959
1960					

"DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA"

DIRVA

6907 Superior Ave., CLEVELAND 3, Ohio

PRADEKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐

Už metus — \$8.00 ☐

Už 6 mėnesius — \$5.00 ☐

(Pažymėkite atitinkame lankelyje savo užsakymą ir pridėkite atitinkamą mokesį, jei užsakote sau ar kaip dovaną).

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

"DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA"

JAV LB Centro Valdybos Pirminkui

ST. BARZDUKUI ir jo šeimai,

netekus brangios ir mylimos motinos, reiškiamo nuoširdžią ir gilią užuojautą

LB Clevelando

I-os Apylinkės

Valdyba

LB Clevelando

II-os Apylinkės

Valdyba

Mielam prieteliui

Rašyt. ALBINUI VALENTINUI,

Jo brangiai mamytei mirus Lietuvoje, reiškia gilią užuojautą

Kazys Žilėnas